

**ЗӘР ШЫҒАРУ
ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ
ЖЫНЫС МҮШЕСІ**

Зәр шығару мүшелерінің сәулелік зерттеу әдістері

- Ультрадыбыстық зерттеу
- Шолу суреті
- Экскреторлы урография
- Ретроградты пиелоуретерография
- Антеградты пиелография
- Бүйрек ангиографиясы
- Пневморетроперитонеум
- Несепарға-уретерография
- Уретрография- несеп каналына
- Цистография
- Пневмоцистография
- Микционды цистография
- Тұндырылған пневмоцистография
- Полицистография
- КТ және МРТ
- Радионуклидті зерттеу

Жыныс мүшелерінің сәулелік зерттеу әдістері

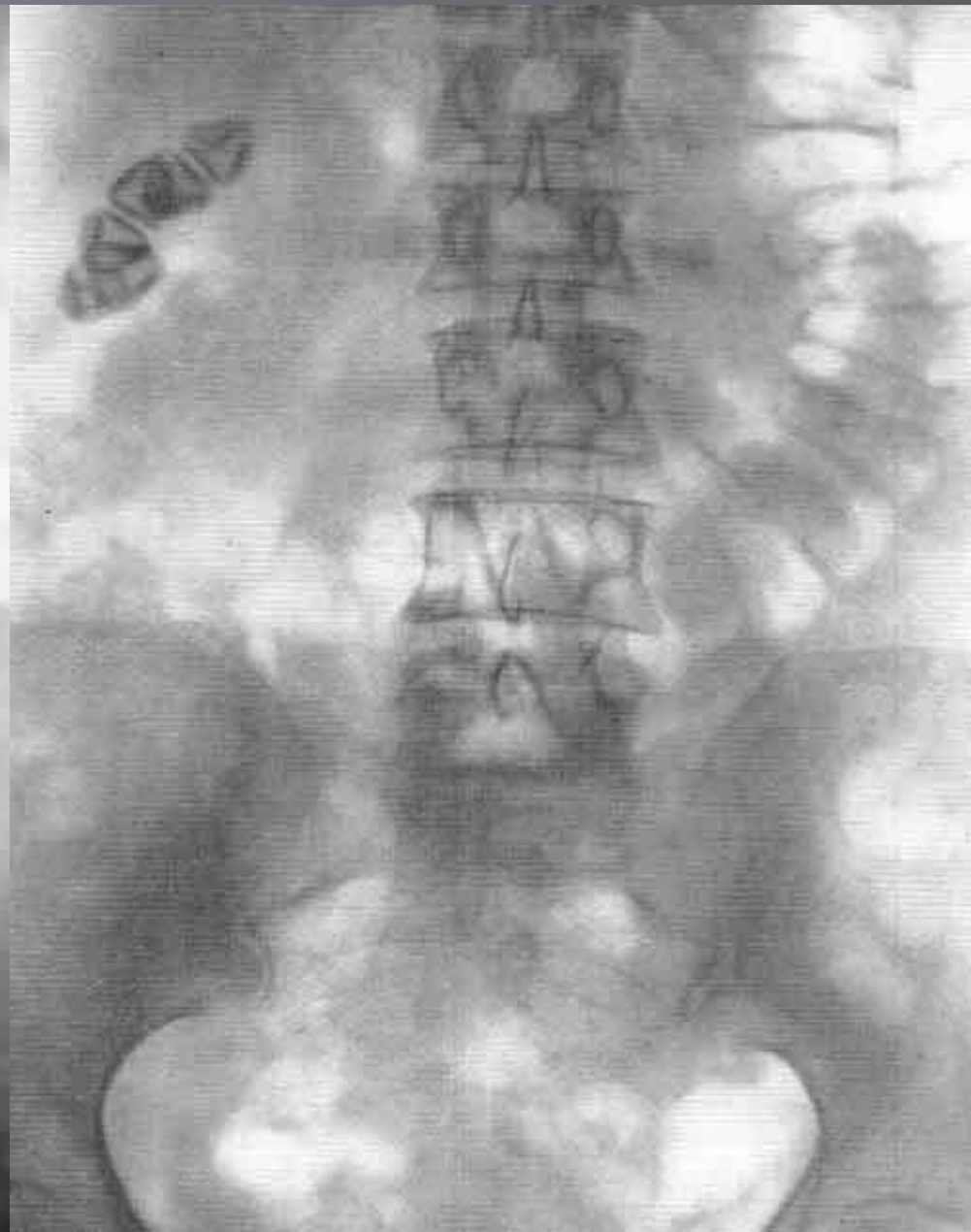
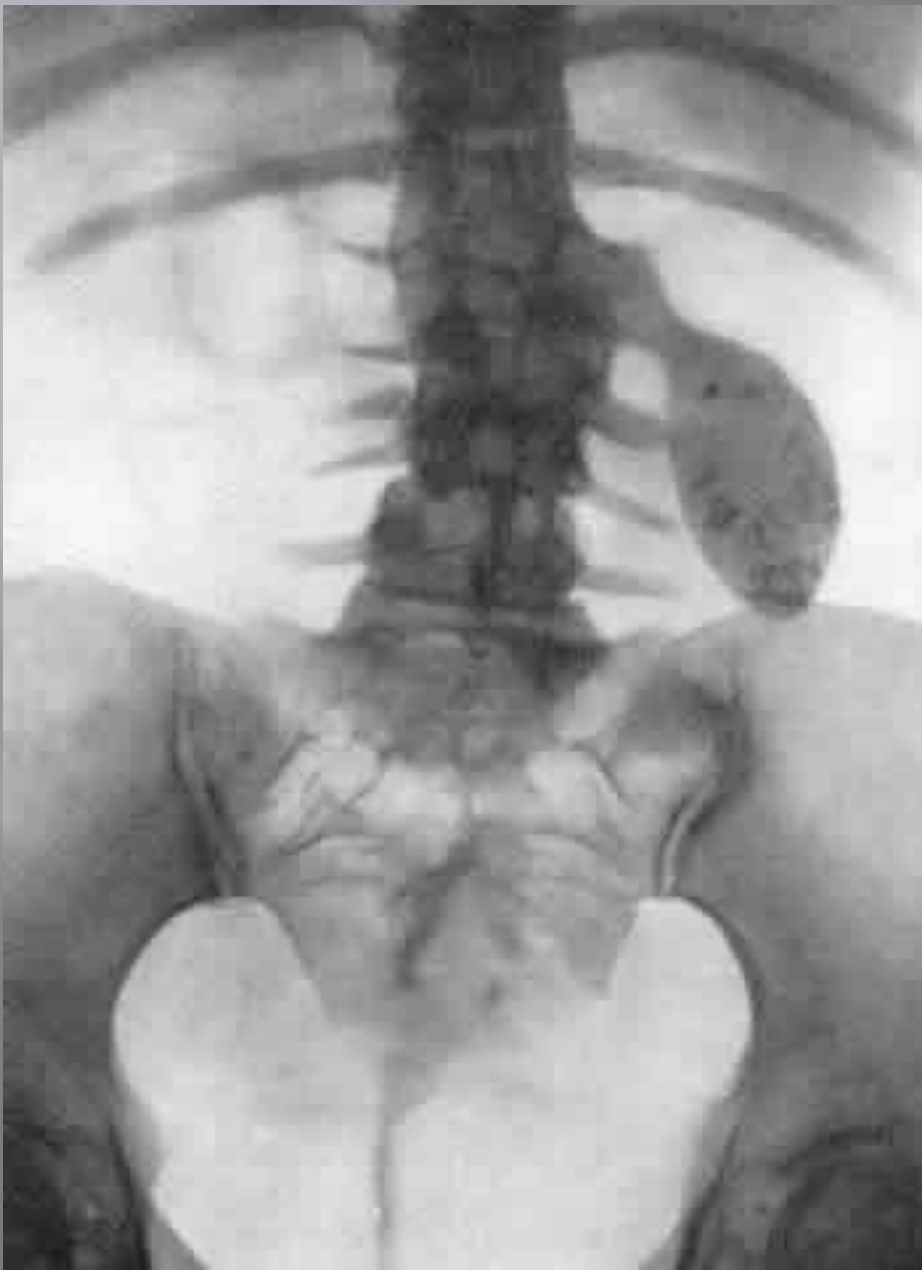
- Ультрадыбыстық зерттеу
- Гистеросальпингография
- Радионуклидті зерттеу
- КТ және МРТ

Шолу суреті

Дайындық:
Тоқ ішекті тазарту-
форлакс, фортранс
немесе тазарту
клизмасы. Таңертең
ашқарынға келеді.

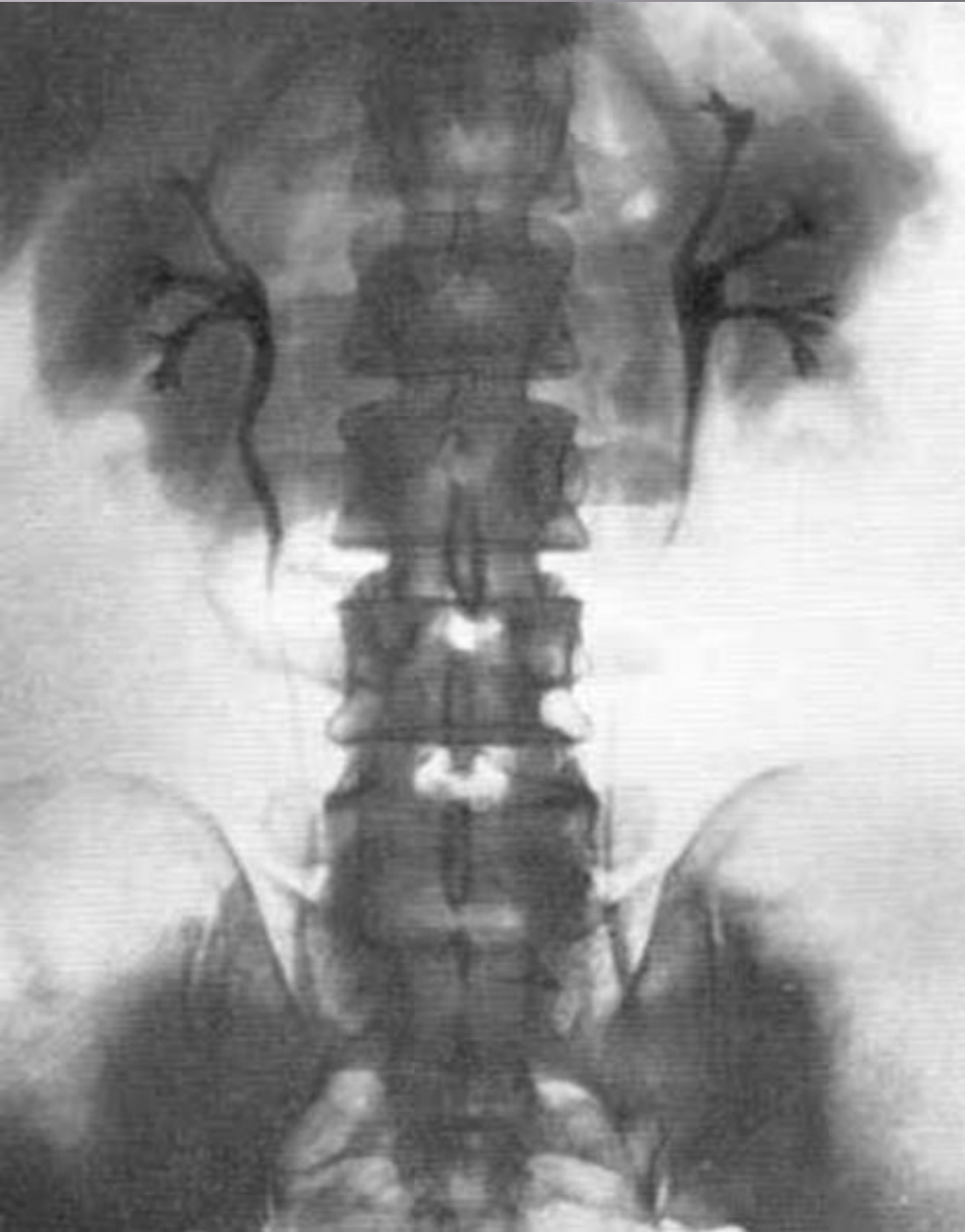
Шолу суреті

Урографияның түрлері	<ul style="list-style-type: none"> – Экскреторлық урография – Инфузионды урография – Несепағарды компрессия жасау арқылы урография
----------------------	---

ЭУГрафияда қолданылатын контрасты заттар	<ul style="list-style-type: none"> – Урографин – Уротраст – Гипак – Омниopak – Ультравист – Ересектерге 0,5мл -1кг салмағынан, балаларда 0,7-1,0 мл- 1кг салмағынан аспау керек.
--	---

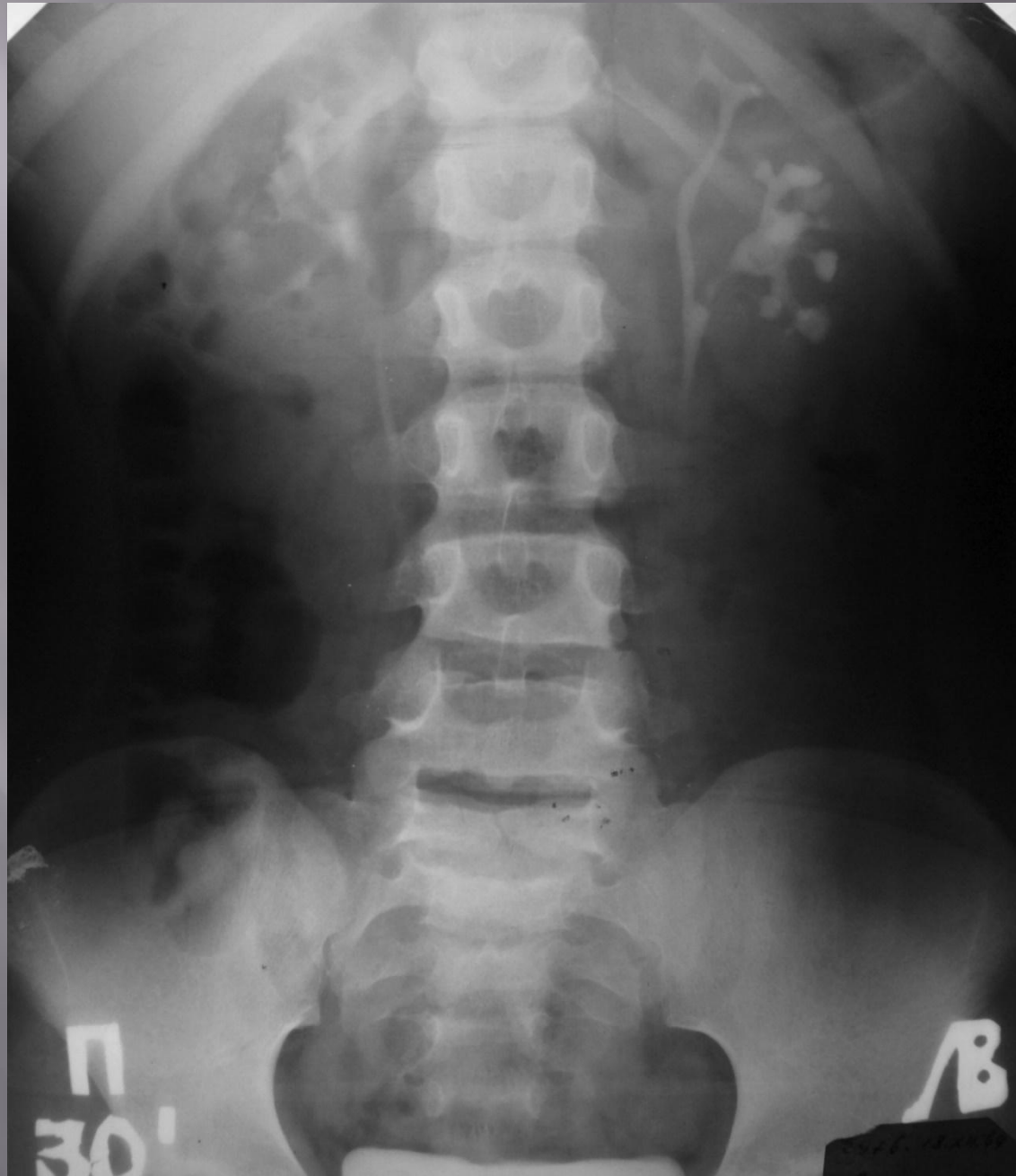
Экскреторлы урография

1. Арнайы дайындық
2. Шолу суреті
3. Көк қан тамырына контраст енгізу
4. Сериялы суреттер түсіру

Экскреторлы урография

Экскреторлы урография

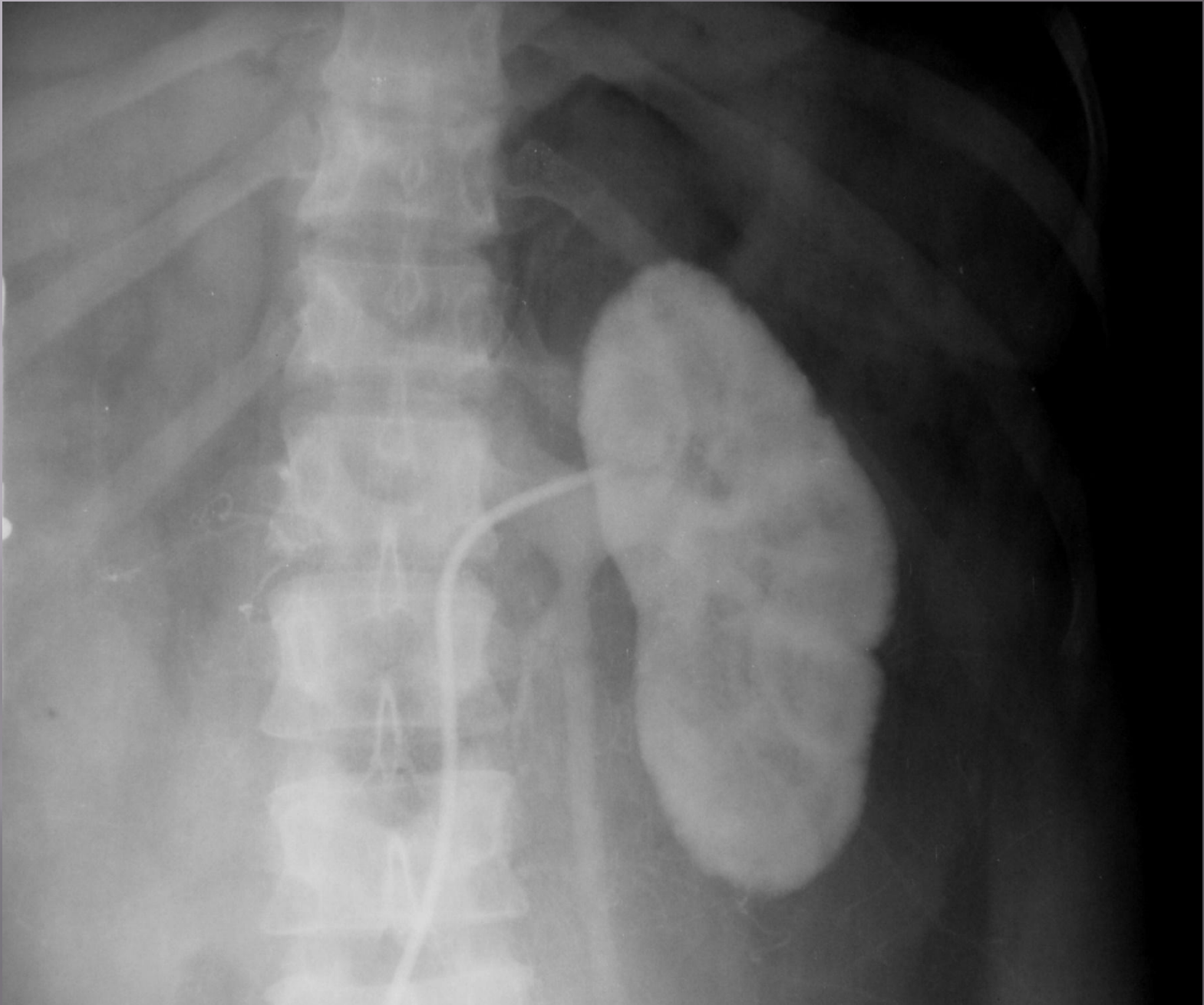
Экскреторлы урография

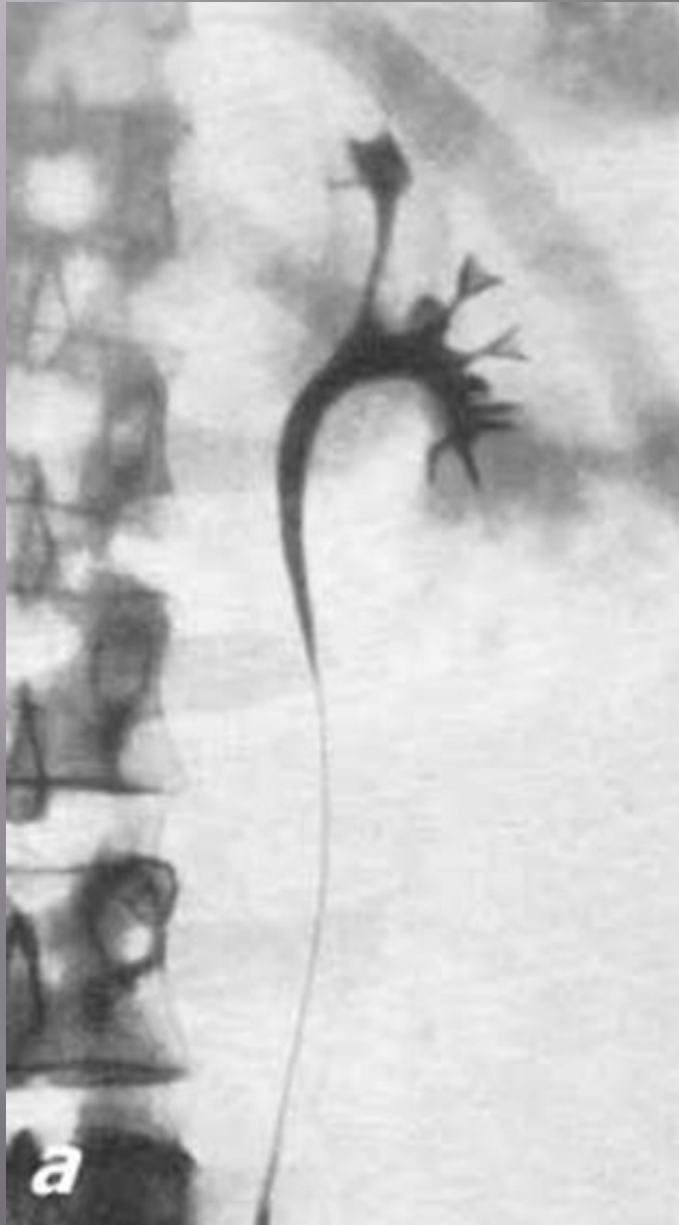
Экскреторлы урография

Нефрография

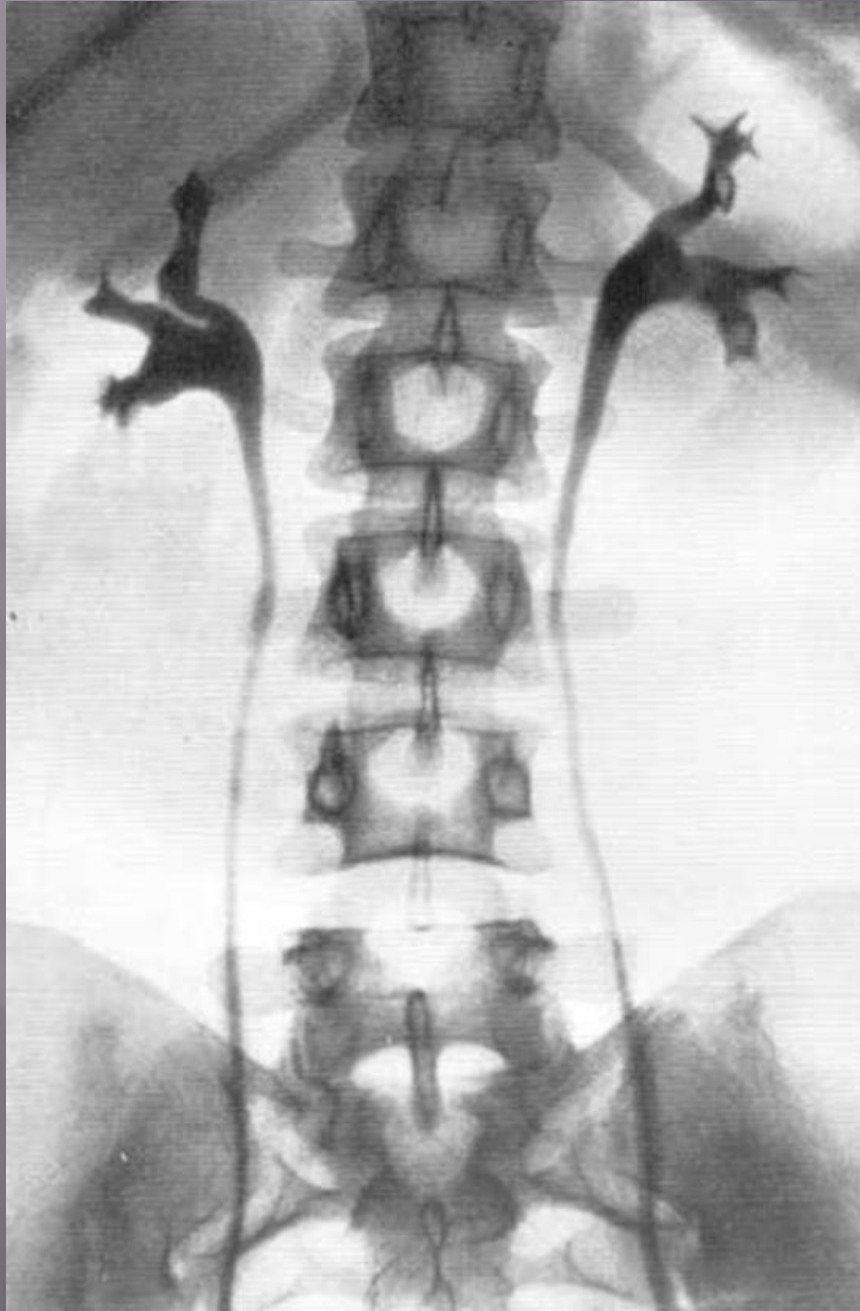

Ретроградты пиелоуретерография

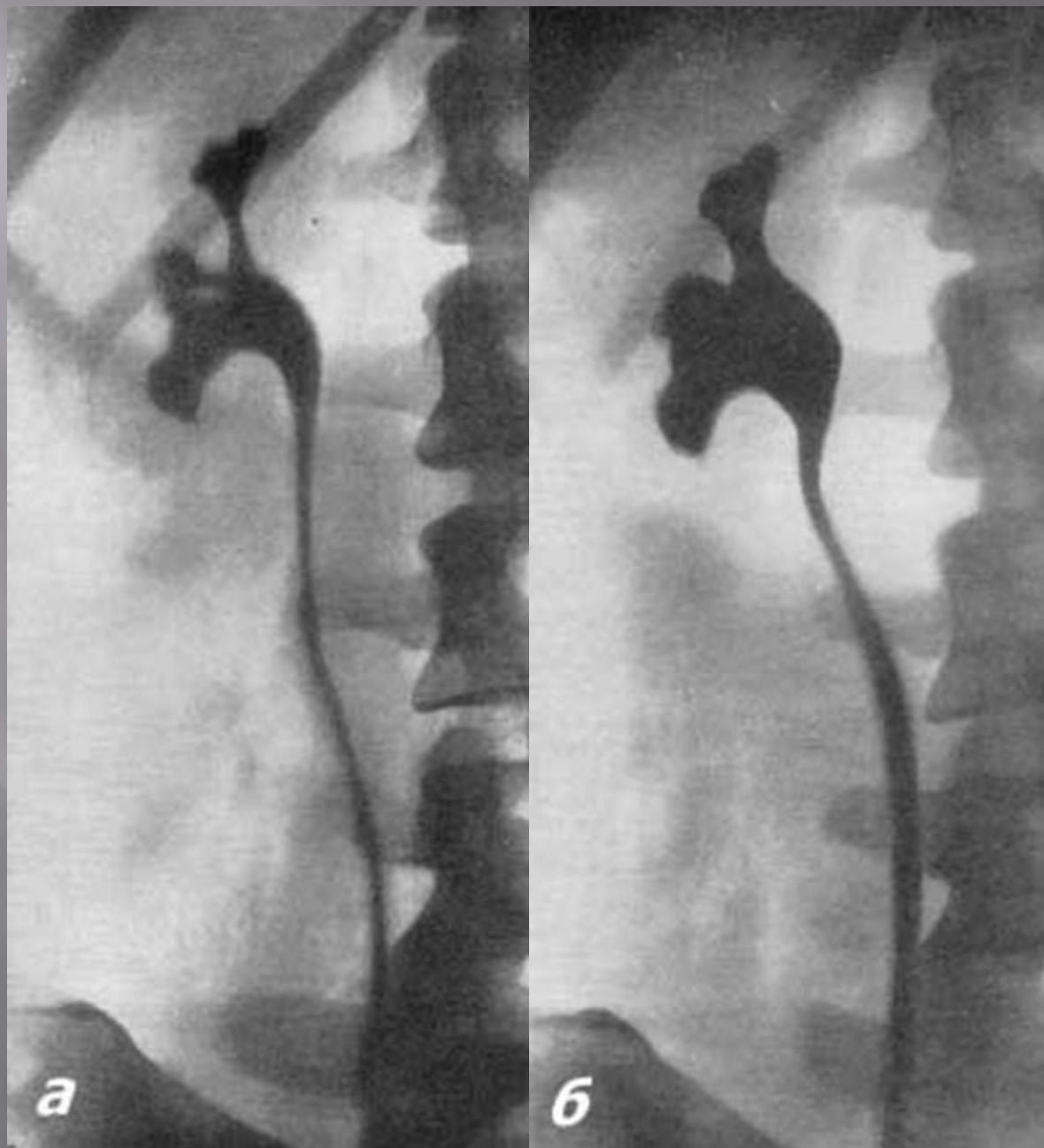

Ретроградты пиелоуретерография

Ретроградты пиелоуретерография

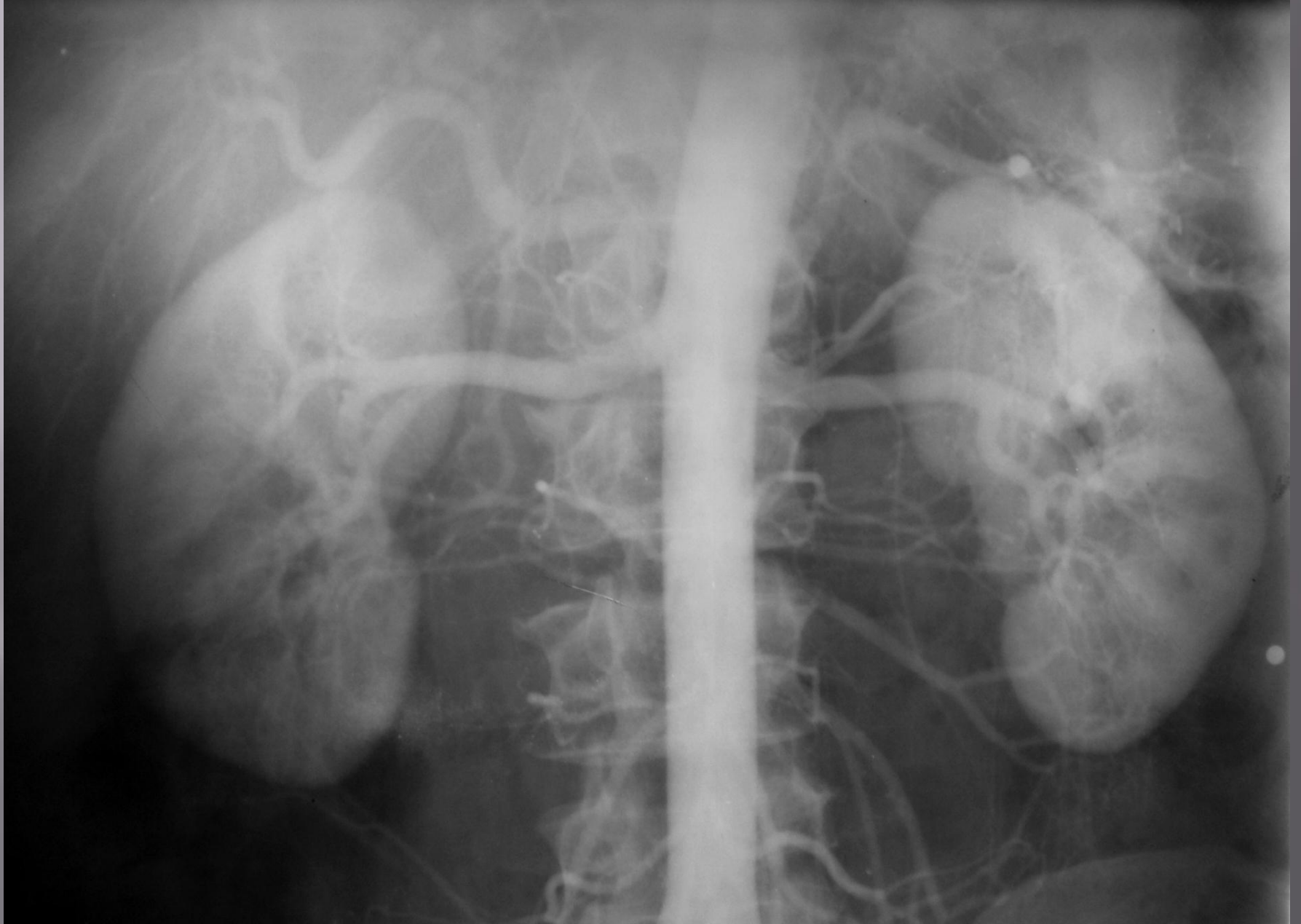

Ретроградты пиелоуретерография

Тостағаншаның
сирек кездесетін
түрі

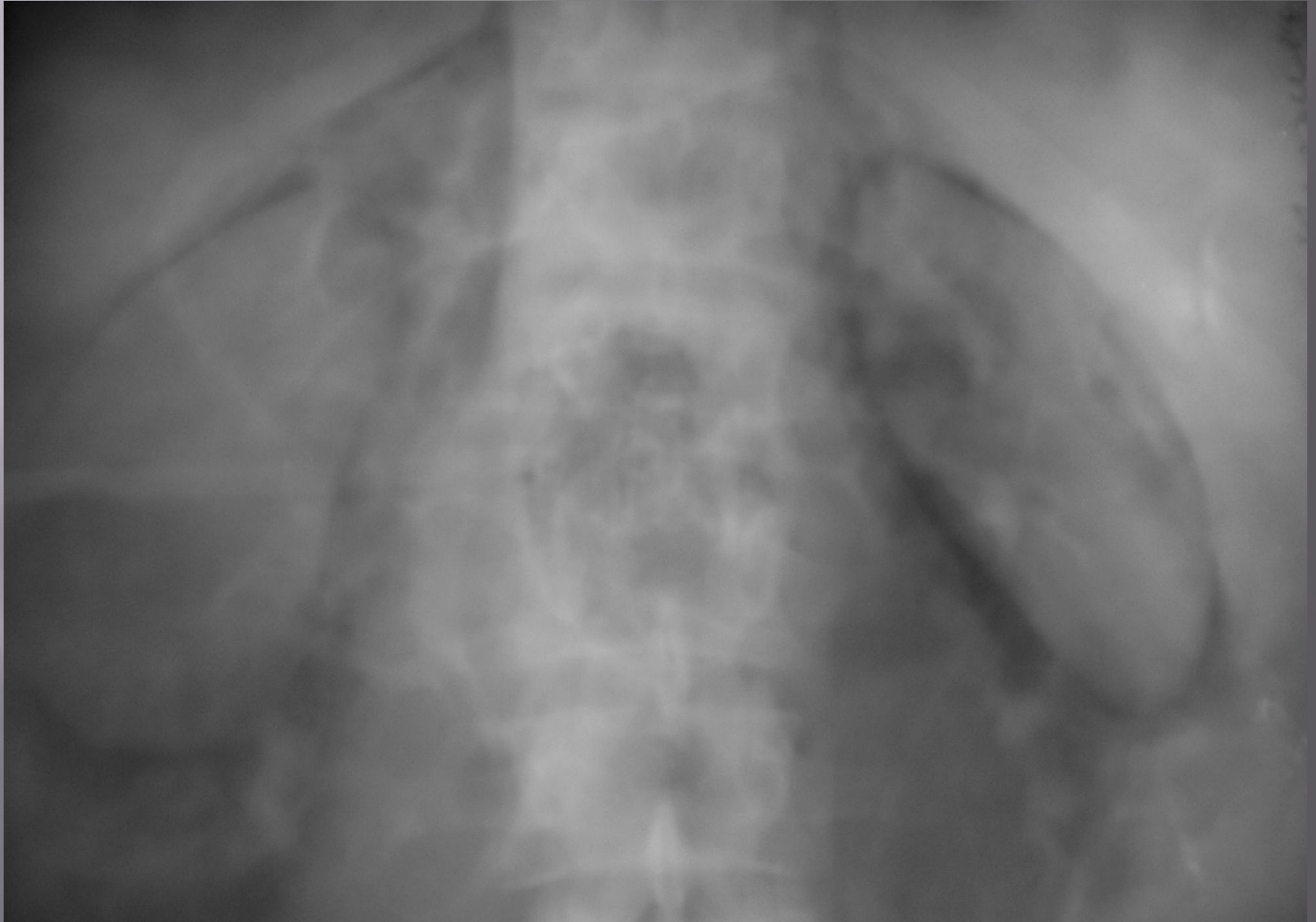
Бүйрек ангиографиясы

Бүйрек ангиографиясы

Пневморетроперитонеум

Несепағардың уретерографиясы

Цистография

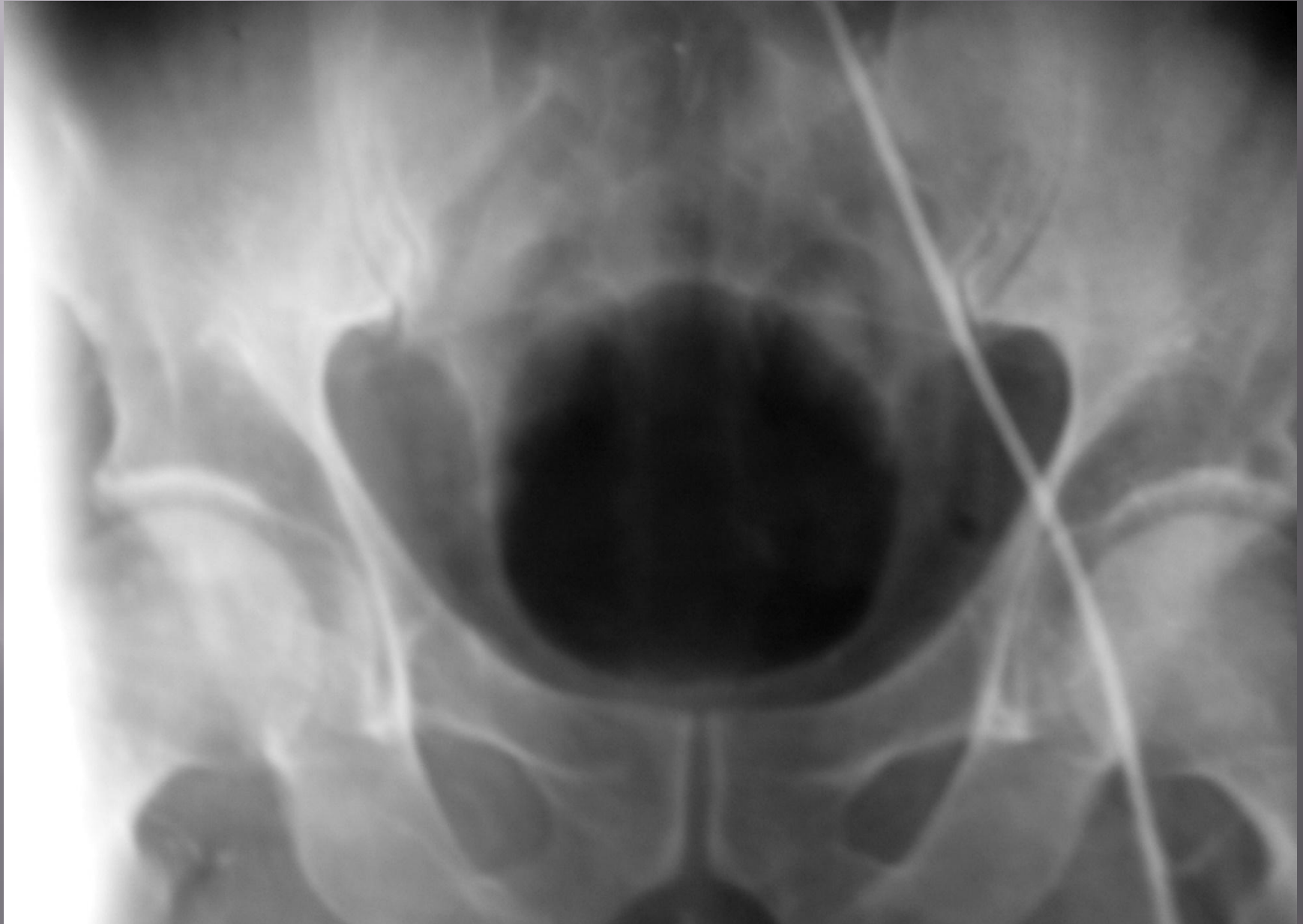
- Экскреторлық (антеградтық) урография кезіндегі цистография
- Ретроградтық цистография
- Пневмоцистография
- Полицистография
- Тұндырылған пневмоцистография
- Микционды цистография

Цистография

Пневмоцистография

Тұндырылған пневмоцистография

Тундырылған пневмоцистография

Полицистография

Гистеросальпингография

Бүйрек УДЗ (М-режим)

(В-режим)
бүйректің
бағаланады:

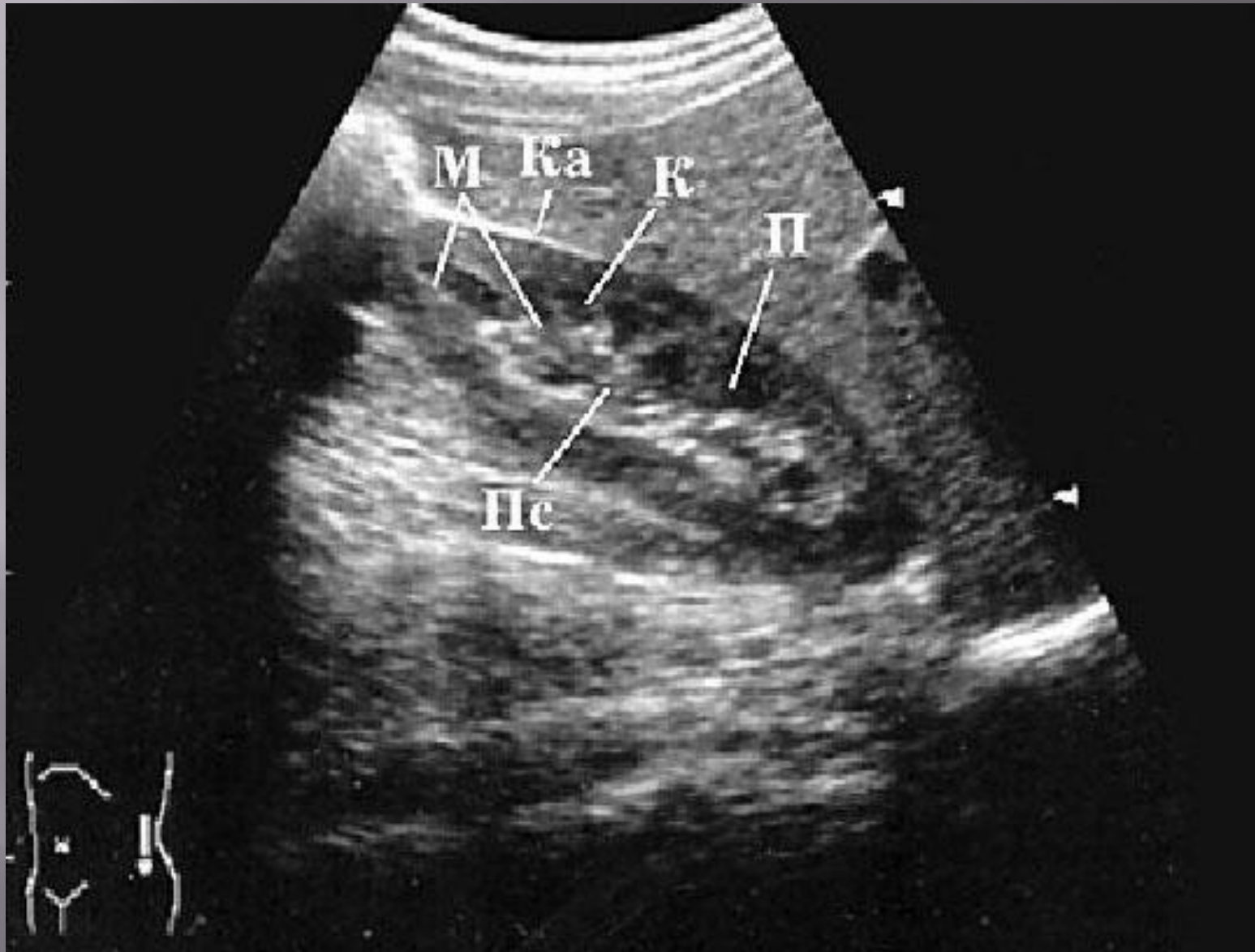
- Трансабдоминалды:
  - a) Ұзына бойына
  - b) Көлденең
  - c) Қиғаш
- Транслюмбальды: датчик XII қабырғаның омыртқа жағындағы ортасында орналастырылады.
- Пішіні
- Орналасқан орны
- Мөлшері
- Шекарасы
- Құрылымы
- Эхотығыздығы
- Синусы
- Тостаған-түбекше жүйесі

Бүйректің УД
анатомиясы

- Сопақ пішінді
- Дем алып дем шығарғанда қозғалысы 3 см аспайды
- Ұзындығы 10-12см, қалыңдығы 4-5 см, ені 5-6 см.
- Екі бүйректің салыстырмалық айырмашылығы 1,5 см аспайды.
- Қыртысты қабаты (изоэхогенді) мен медуллярлы тіні- 1,2-2,0 см.
- Милы қабаты (гипоэхогенді) пирамидалар 8-12
- Бүйрек үңгірі (гиперэхогенді) қан тамырлары
- Табақша – түбекше жүйесі:
  - a) бүйрек ішінде,
  - b) бүйрек сыртында,
  - c) аралас орналасқан.
- Бүйрек артериясындағы қан ағу жылдамдығы 90-140 см/сек.

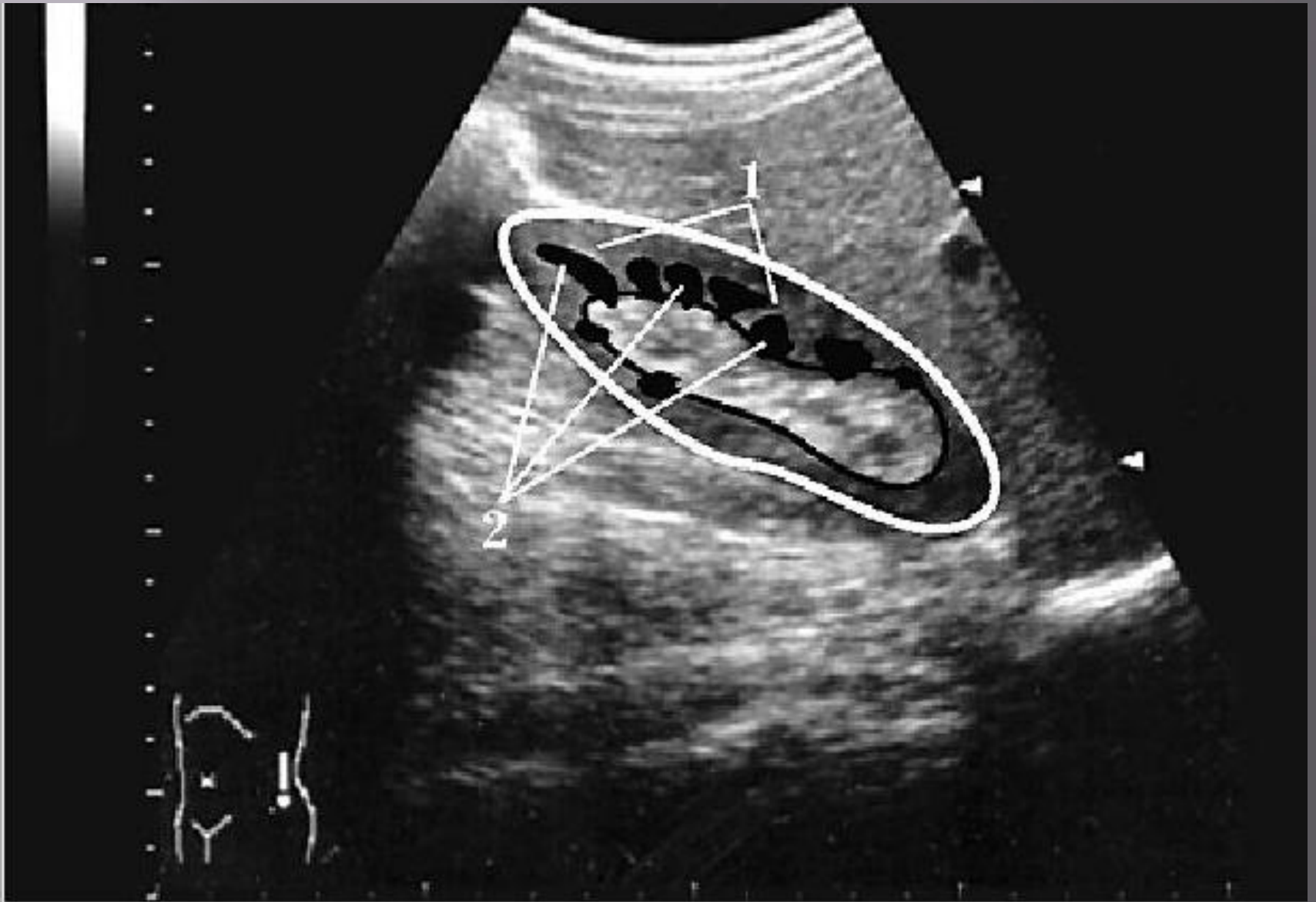

УДЗ

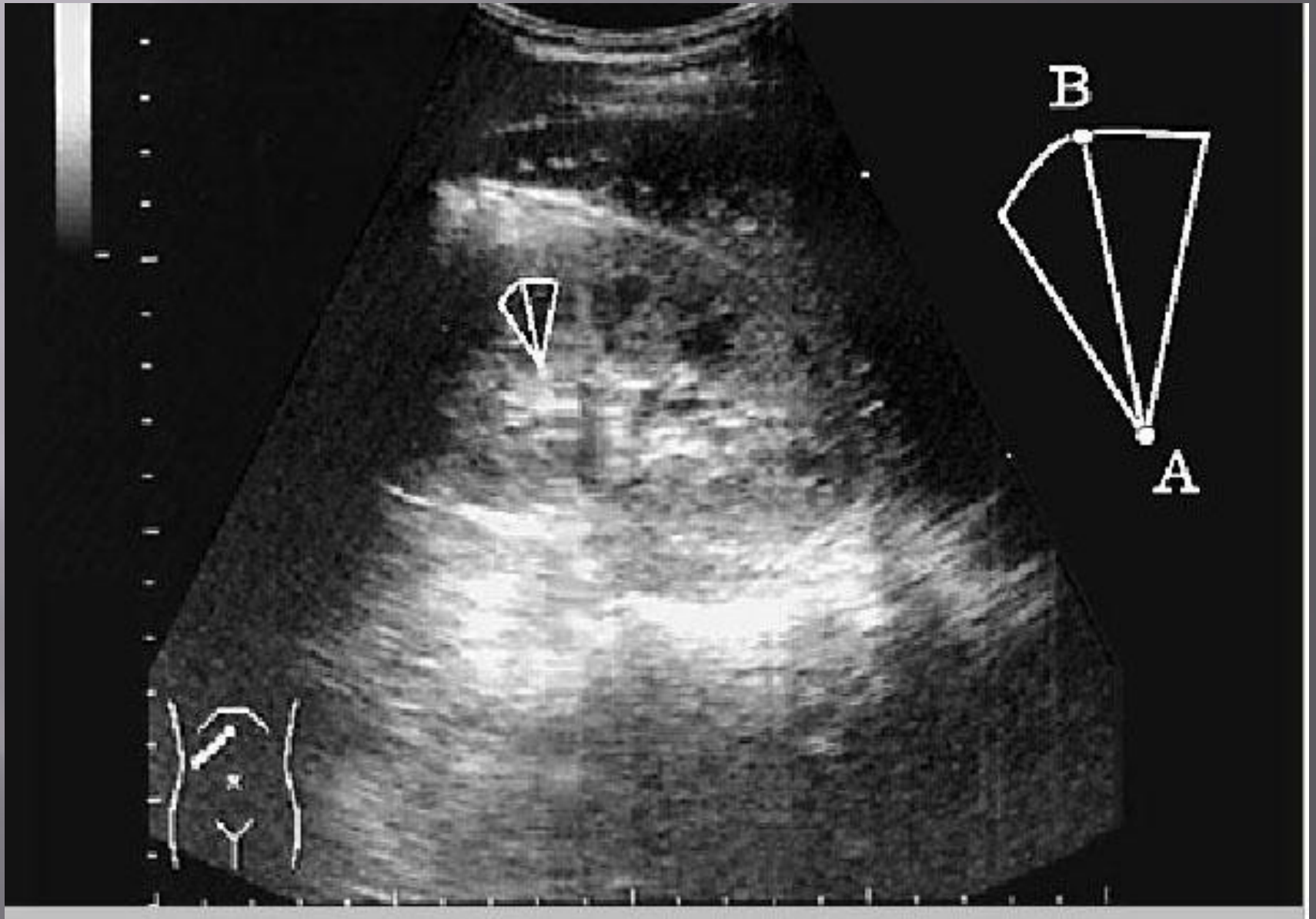
Ересек адам бүйрегiнiң қалыпты эхограммасы

УДЗ

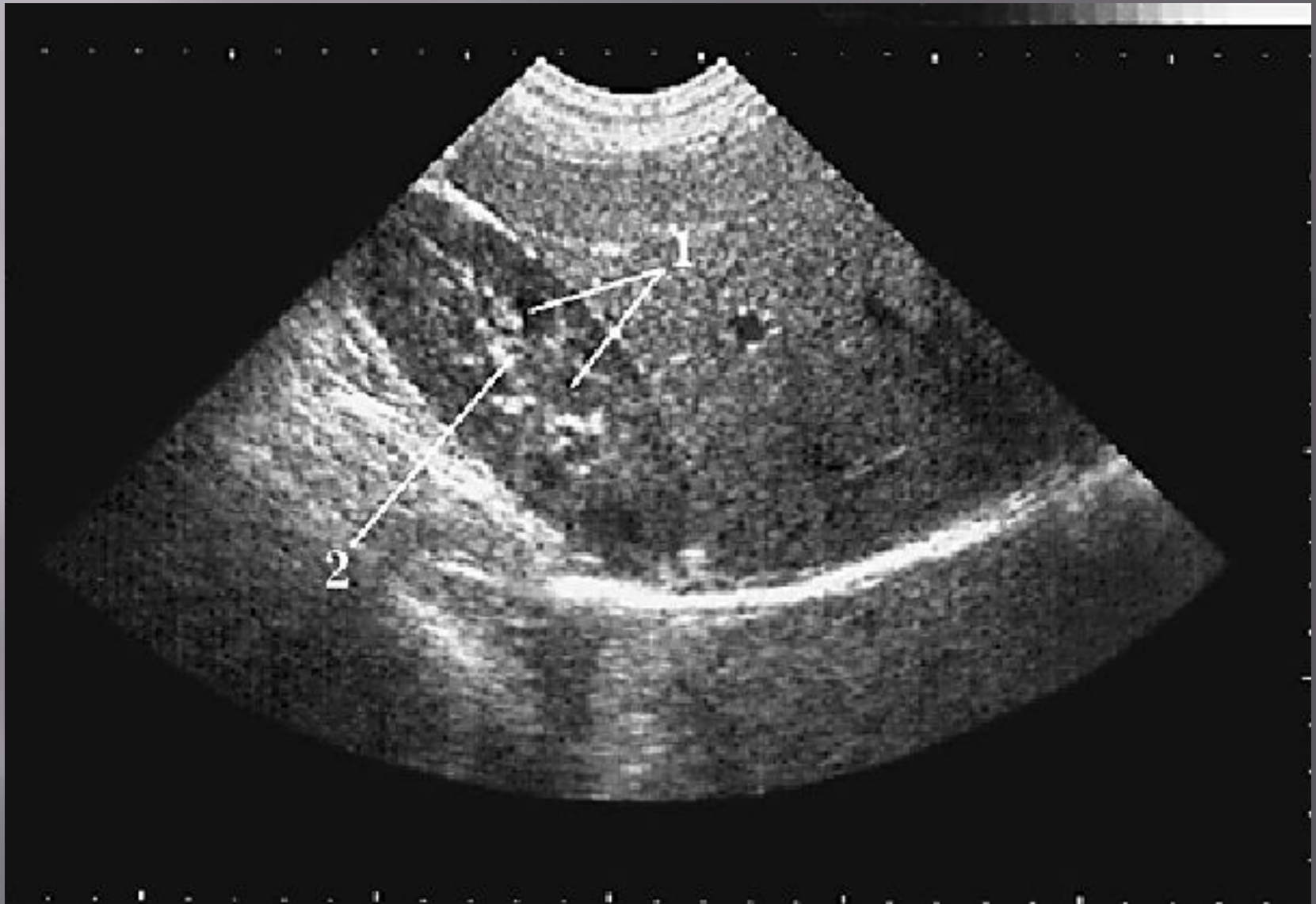
Бүйрек паренхимасының схемалық көрінісі

УДЗ

Бүйрек пирамидалары

УДЗ

Бала бүйрегiнiң қалыпты эхограммасы (орталық эхокомплекс аз көлемдi, медулярлы қабат айқын)

Несепағар
(УДЗ)

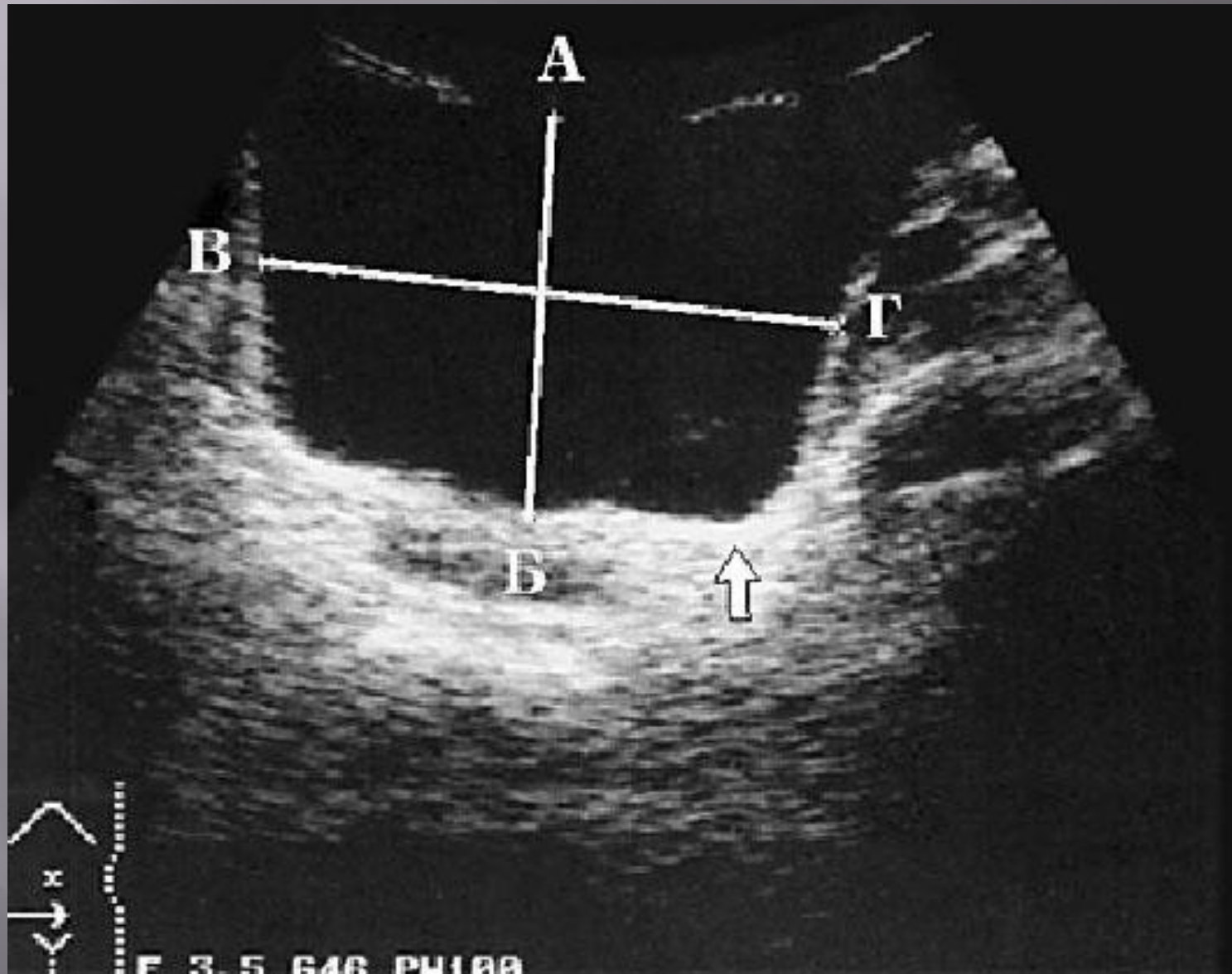
- қуық несепке толған кезінде жақсы байқалады (дисталды бөлігі)
- су ішкеннен 20¹ кейін зерттеу басталып 15¹ созылады.

Қуық (УДЗ) 2-7 мгц	<ul style="list-style-type: none"> – трансабдоминалды (қасаға үстінен басталады) <ul style="list-style-type: none"> a) ұзына бойы b) көлденең c) қиғаш – трансректалды - трансуретралды
--------------------	--

Қуықтың ультрадыбыстық анатомиясы	<ul style="list-style-type: none"> – сыйымдылығы 250-300 мл – қасаға үстінде сопақ, анэхогенді (көлденең) – үшбұрышты (ұзына бойына) – шекарасы анық, тегіс – денесі, күмбезі, түбі, мойны – түбіне тақалған: <ul style="list-style-type: none"> a) ерлерде – тоқ ішек ампуласы, қуық асты без, тұқым көпіршектері, тұқым шашатын өзекше b) әйелдерде – жатыр мойыны, қынап. – Қуық қабырғасы гиперэхогенді, қалыңдығы 4-5 мм.
-----------------------------------	--

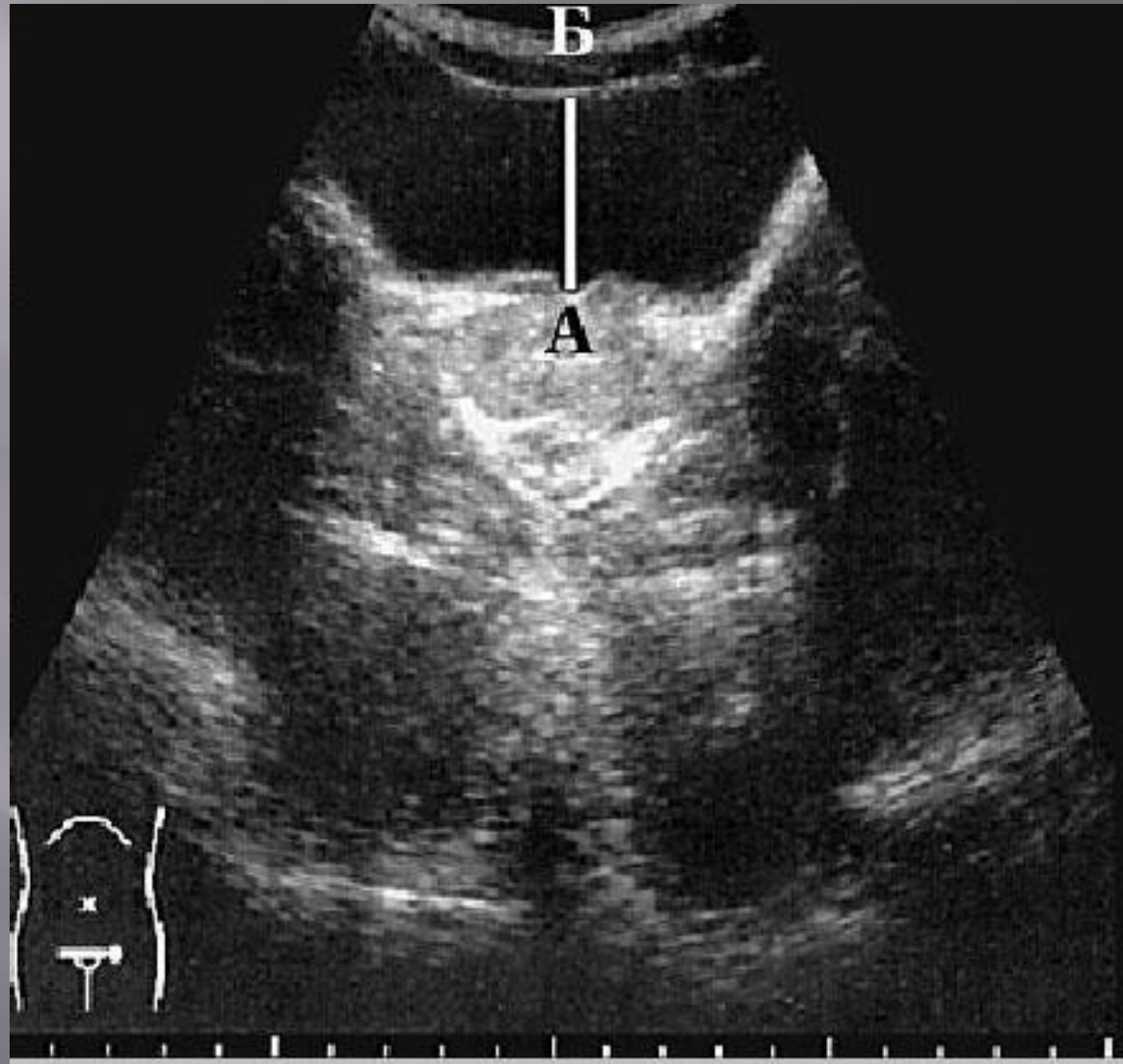
УДЗ

Қуықтың трансабдоминальді зерттелуі

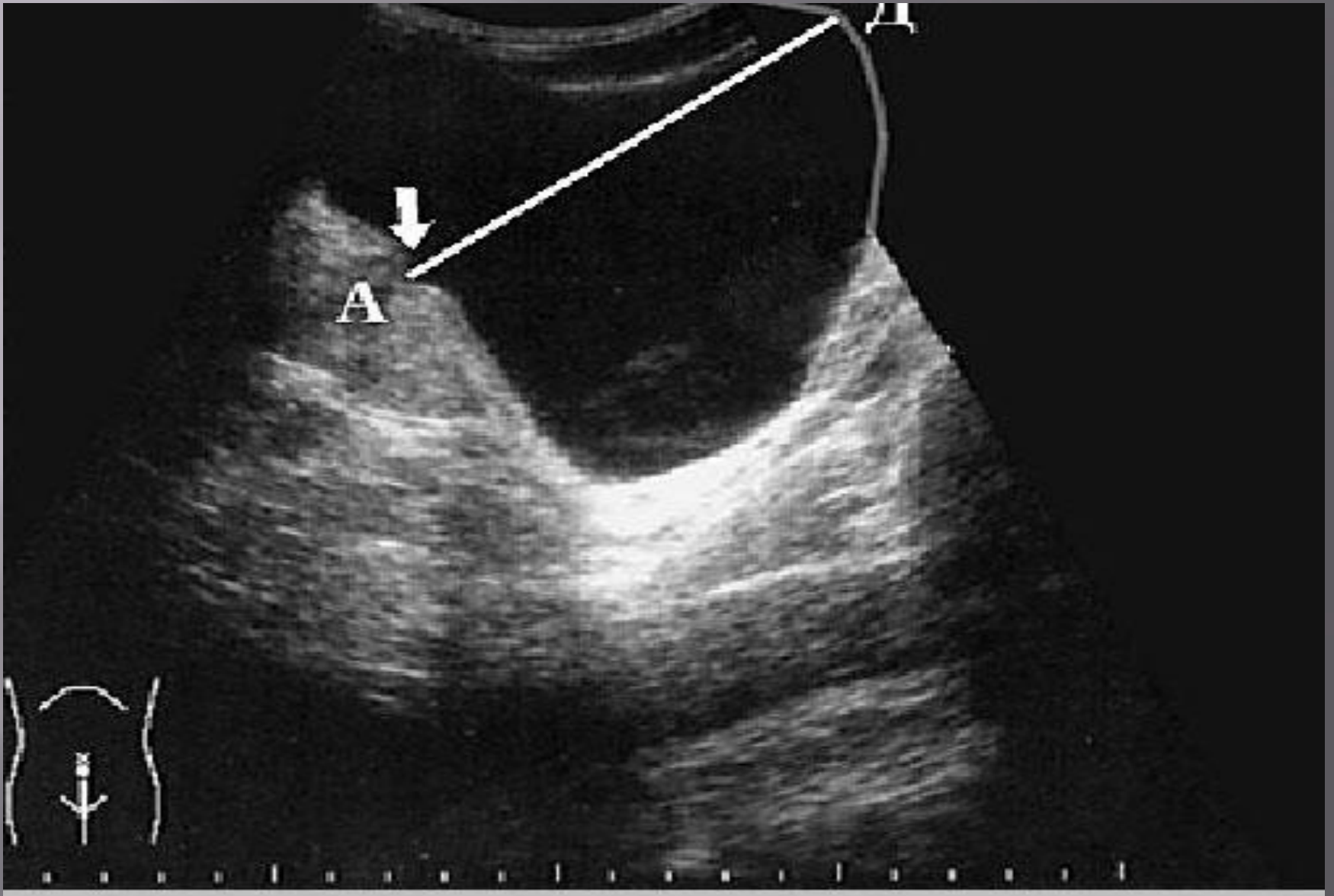

УДЗ

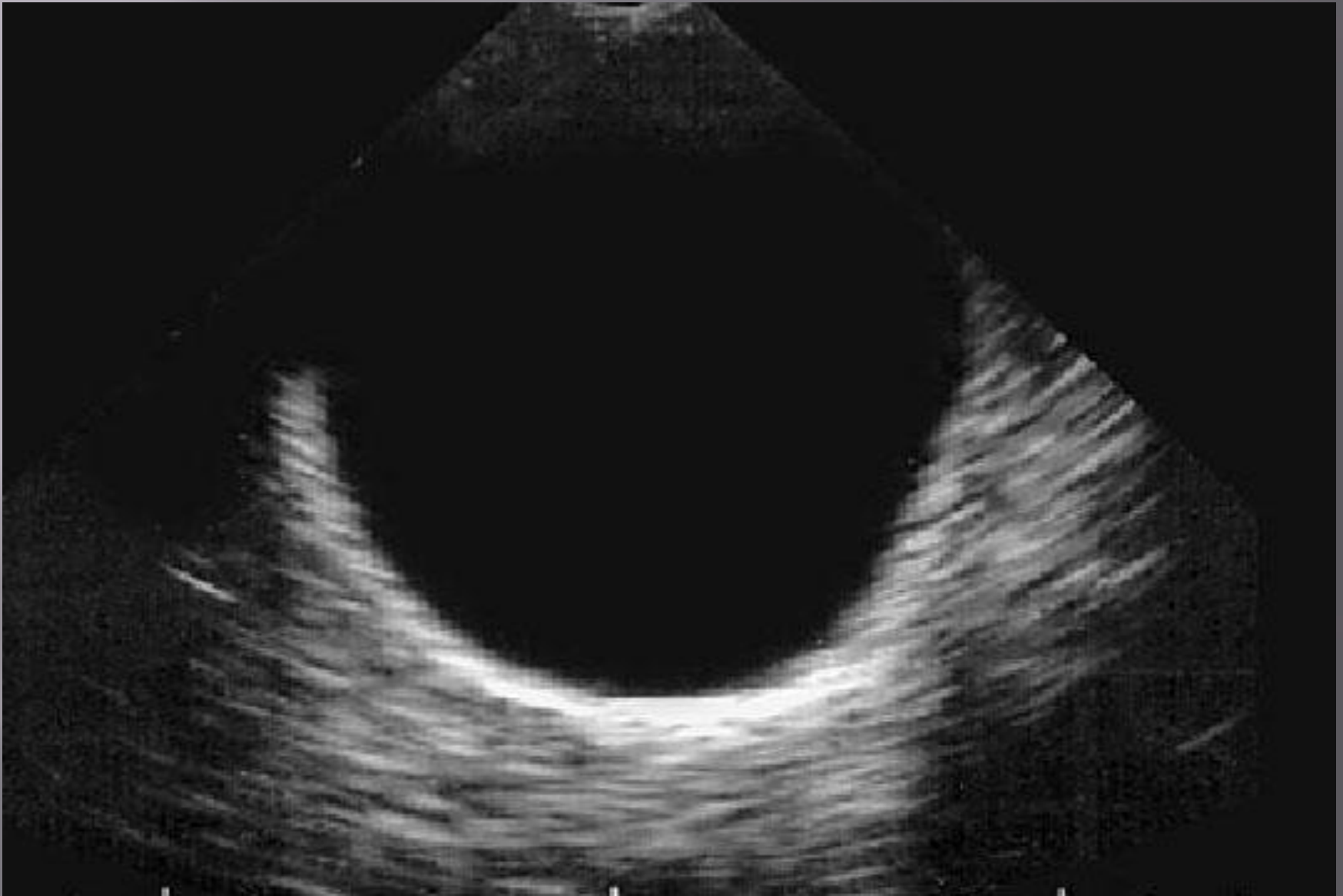
Қуықтың ТА, көлденең кесінді: АБ-алдыңғы-артқы өлшемі,
А- қуық мойны

УДЗ

Қуықтың ТА зерттелуі, ұзынша кесінді

УДЗ

Қуықтың трансректальді зерттелуі (ТРУЗИ)

Қуық асты безі (УДЗ)	<ul style="list-style-type: none"> – Трансректалды әдіс – Трансабдоминалды әдіс – Трансректалды – 5-9 мгц<ul style="list-style-type: none"> a) Ұзына бойына b) Көлденең сканирлеу – Доплерлік картрирлеу
-------------------------	--

Қуық асты безінің ультрадыбысты анатомиясы	<ul style="list-style-type: none"> – Сопақ, табаны қуыққа қараған, ұшы несеп – жыныс диафрагмасына – Екі симметриялы бөліктен тұрады – Көлденең- 2,7-4,3 см, алдыңғы-артқы- 1,6-2,3 см, жоғарыдан төмен мөлшері- 2,4-4,1 см. – Қабы гиперэхогенді, жұқа
---	--

Тұқым
көпіршіктері
(УДЗ)

- Симметриялығы
- Мөлшері
- Құрамы
- Қан тамырларының даму деңгейі

Тұқым
көпіршіктері
(трансректалды
)

- Түтік түріндей, симметриалы
- Без табанының сыртқы жақтарында
- Ұзындығы- 5см, диаметрі- 1,0 см.
- Гомогенді, қуысы кеңейгенде байқалады.

<p>Ұма мүшелері (УДЗ – 7-17мгц) В– режим</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ұзына бойына, қиғаш бағытта – Мөлшерін, симметриялығын нұсқасын, құрамын, эхогендігін, топографиясын
--	--

<p>Ультрадыбыстық анатомиясы</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Қос мүше, сопақ, шекарасы анық, тегіс. – Ұзындығы – 4-5 см, диаметрі 2-3 см. – Қабы гиперэхогенді, жұқа – Үстінде висцералды қынап қап. – Арасында гипозэхогенді сұйық.
--------------------------------------	---

УДЗ

Аталық бездің 1-паренхимасы, 2- ақ қабығы (жапырақшасы), 3-серозды сұйықтық

<p>Жатыр және қосалқылары (УДЗ – 2-7 мгц; 5-9 мгц)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Трансабдоминалды (қуық толған) – Трансвагиналды (қуық бос) – Трансректалды – Менструалды циклдың 5-9 күндері зерттеледі.
--	---

<p>Ультрадыбыстық анатомиясы</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Алмұрт пішінді (ұзына бойы) – Цервикалды канал гиперэхогенді – Эндоцервикс гипоэхогенді – Жатыр денесі- ұзындығы 4-6 см, қалыңдығы 3-4,5 см, ені- 4,5-6 см, менопаузада мөлшерлері 2 см кішірейеді – Изоэхогенді – Миометриі – эндометриі анық көрінеді.
----------------------------------	---

УДЗ

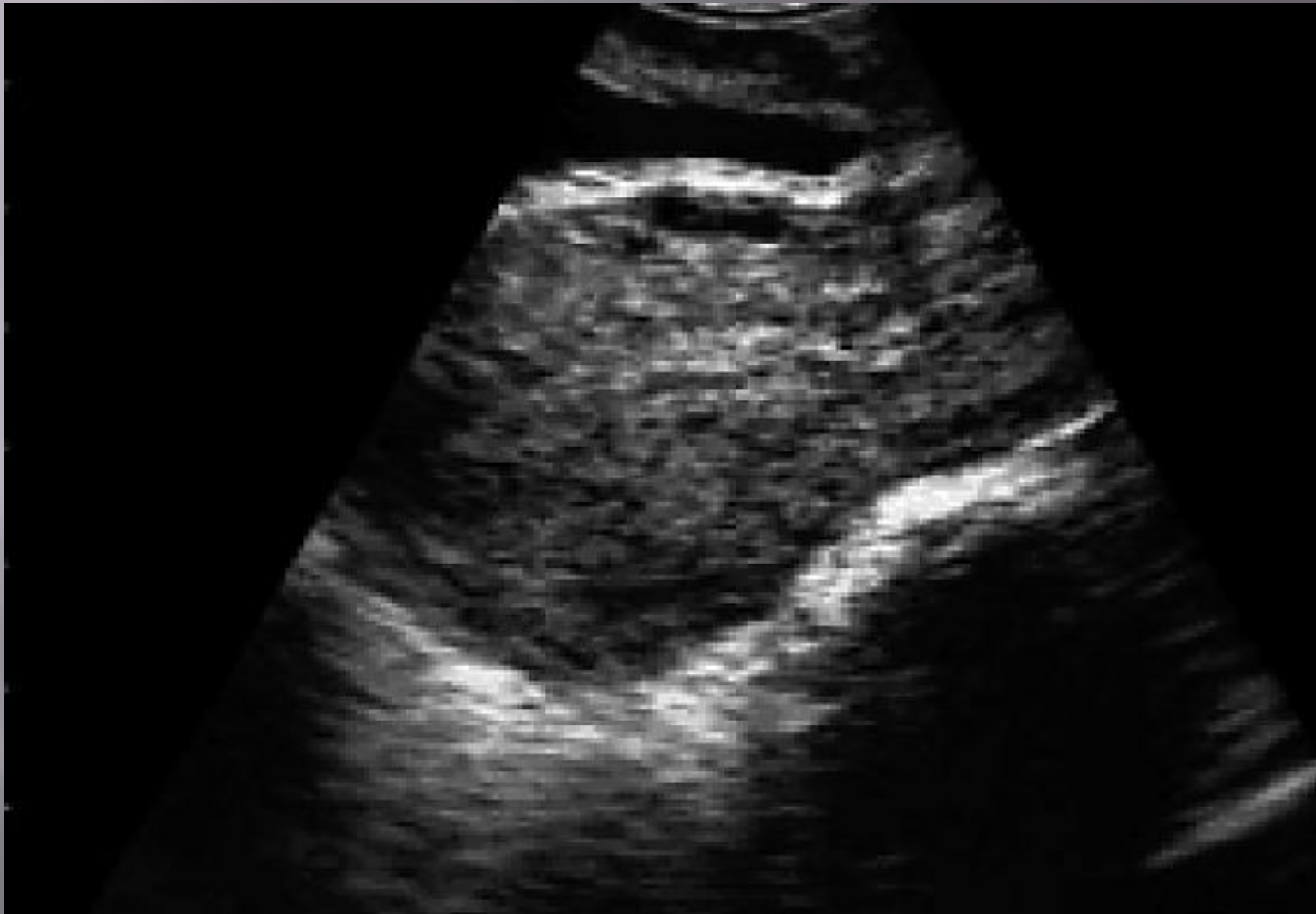
Жатырдың ТА эхографиясы (ұзына кесіндісі)

УДЗ

Жатырдың ТА эхографиясы (көлденең кесіндісі)

УДЗ

Жатырдың трансвагинальді эхографиясы (ұзына кесіндісі)

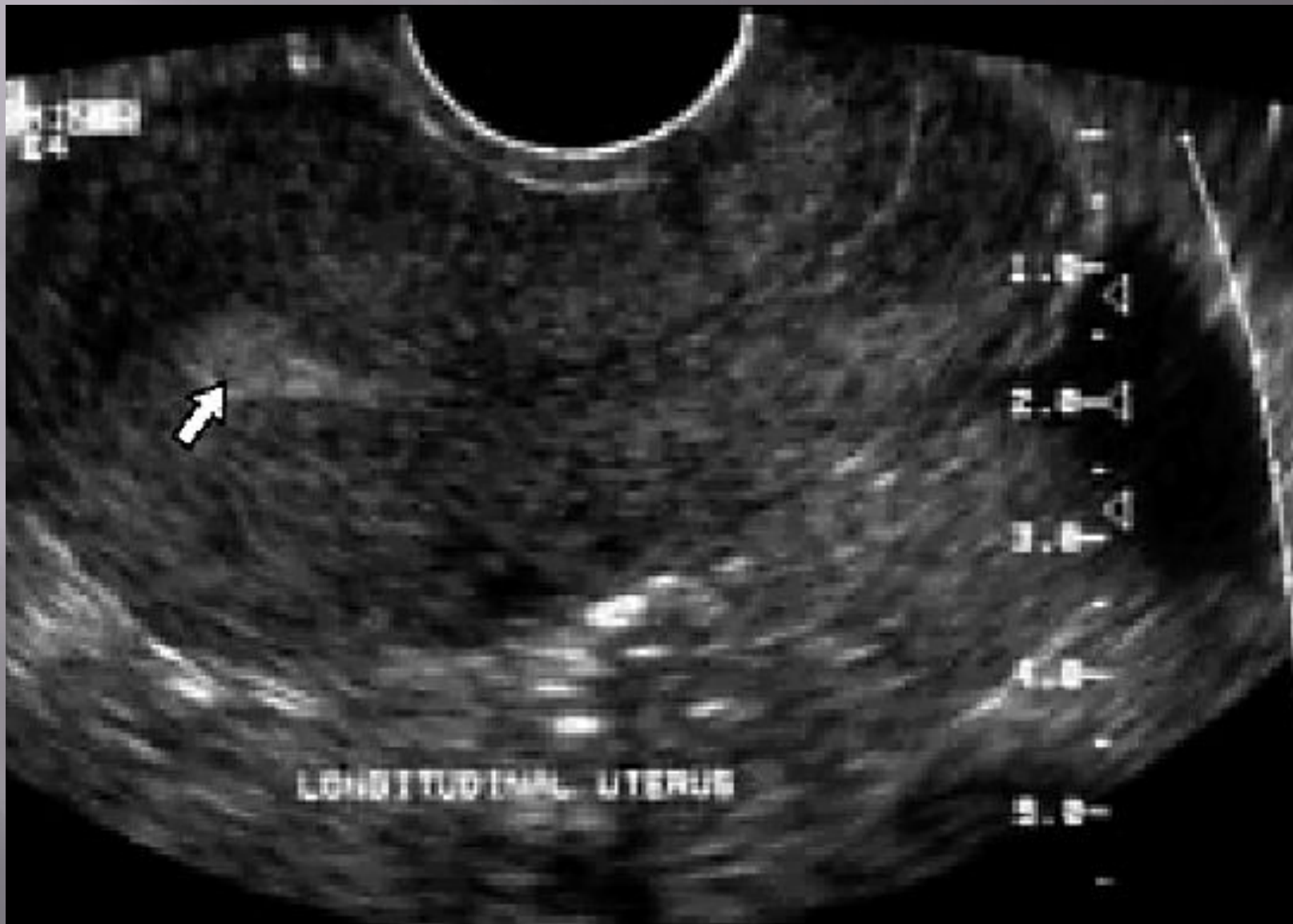

УДЗ

Жатырдың трансвагинальді ұзына кесіндісі. Эндометрий периовуляторлық фазаға сәйкес.

УДЗ

Жатырдың трансвагинальді ұзына кесіндісі. Эндометрий етеккір циклының секреторлық фазасына сәйкес.

Аналық без
(УДЗ)

- Қос мүше, сопақ, ұзындығы 2,5-4,0 см, ені 1,5-3,0 см
- Екі қабаттан тұрады (сыртқы фолликулалардан тұрады 1,5-2,5 см, ішкі таға тәрізді).
- Овуляциядан кейін «сары тін» көрінеді.
- «сары тін» пішінсіз, шекарасы анық емес, изоэхогенді, біртекті емес.

Пиелонефрит

Пиелонефрит

- Жедел-УДЗ: тас, гидронефроз, бүйрек іші немесе сыртындағы абсцесс
- Эмфизематозы УДЗ: эхогендігі үдеген, акустикалық көлеңкелер
- Созылмалы - ЭУГ: көлеңкенің кішіреюі,
УДЗ: паренхиманың атрофиясы, дәнекер тін,
КТ бүріскен, шекарасы тегіс емес.

Пиелонефрит

Жедел пиелонефритті бүйректің эхограммасы
(пирамидалардың УД айқын көріну сиптомы)

Пиелонефрит

Жедел пиелонефрит кезіндегі бүйрек пирамидаларының УД
“айқын көріну” сиптомы)

Сұйық толған қуыстар

Сұйық толған
қуыстар

- УДЗ: тегіс, жатық қабырғалы, анэхогенді түзілістер
- ТТД: қан айналымы жоқ
- КТ: қабырғалары жұқа, гомогенді, тығыздығы суға тең, «күшею» белгісі жоқ.

Сұйық толған қуыстар

Бүйректің асқынбаған кистасының эхограммасы

Сұйық толған қуыстар

Бүйректің эхинококты кистасы

Сұйық толған қуыстар

Астауша, тостағанша, несеппағардың проксимальді бөлімінің дилатациясын имитация жасайтын **бүйрек синусының кистасы**

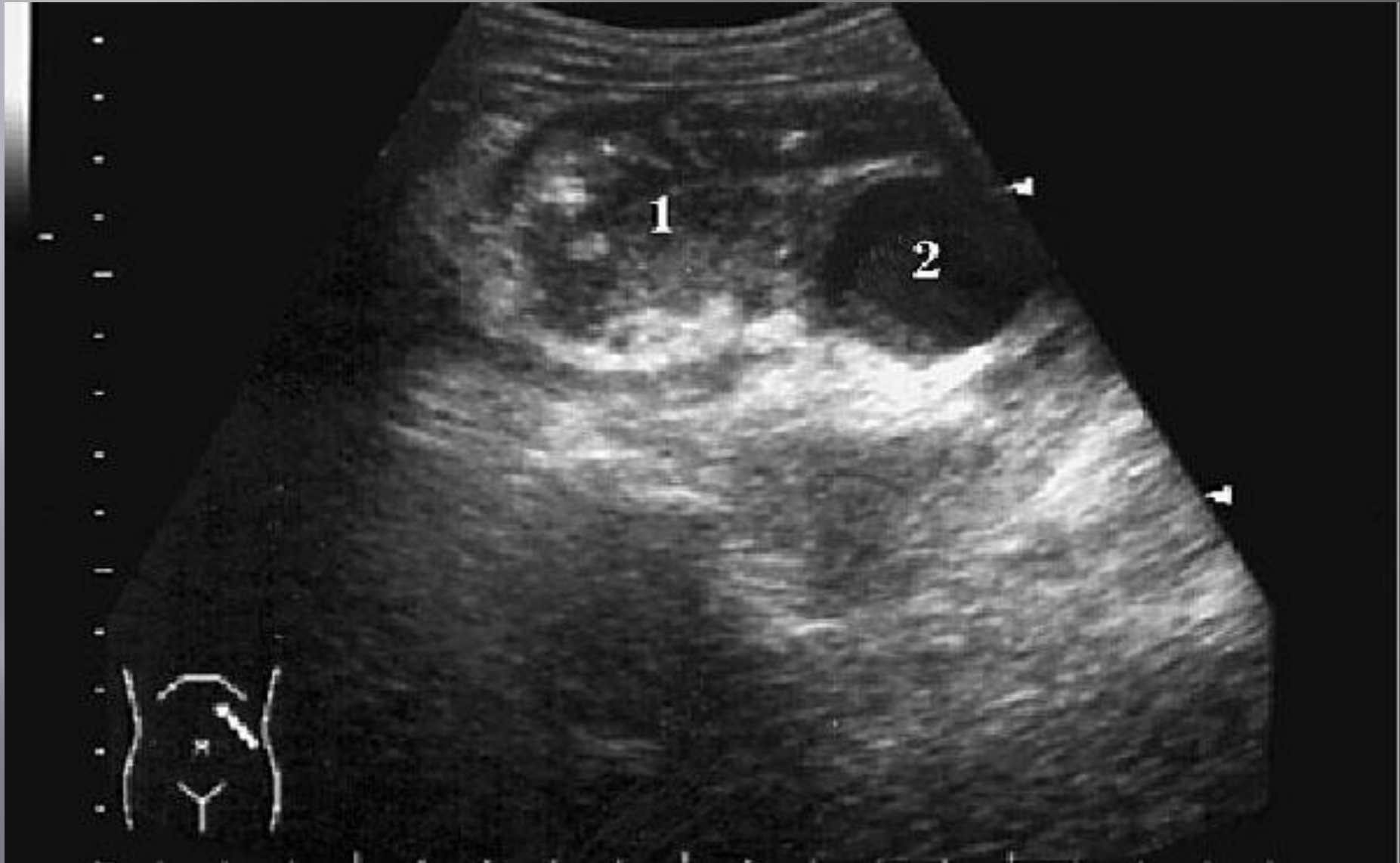

Бүйрек туберкулезі

Бүйрек
туберкулезі

- ЭУГ: екі жақта, асимметриялы, контрасты зат шығуы азайған, тостағаншалар кеңейген, деформацияланған, папиллярлық некроз, каверналар, гидронефроз, қатпарлы қабаты тыртысқан, әктенген паренхимасы.
- УДЗ және КТ: капиллярлық некроз және ксантогранулематоздық пиелонефритке ұқсайтын өзгерістер.

Бүйрек туберкулезі

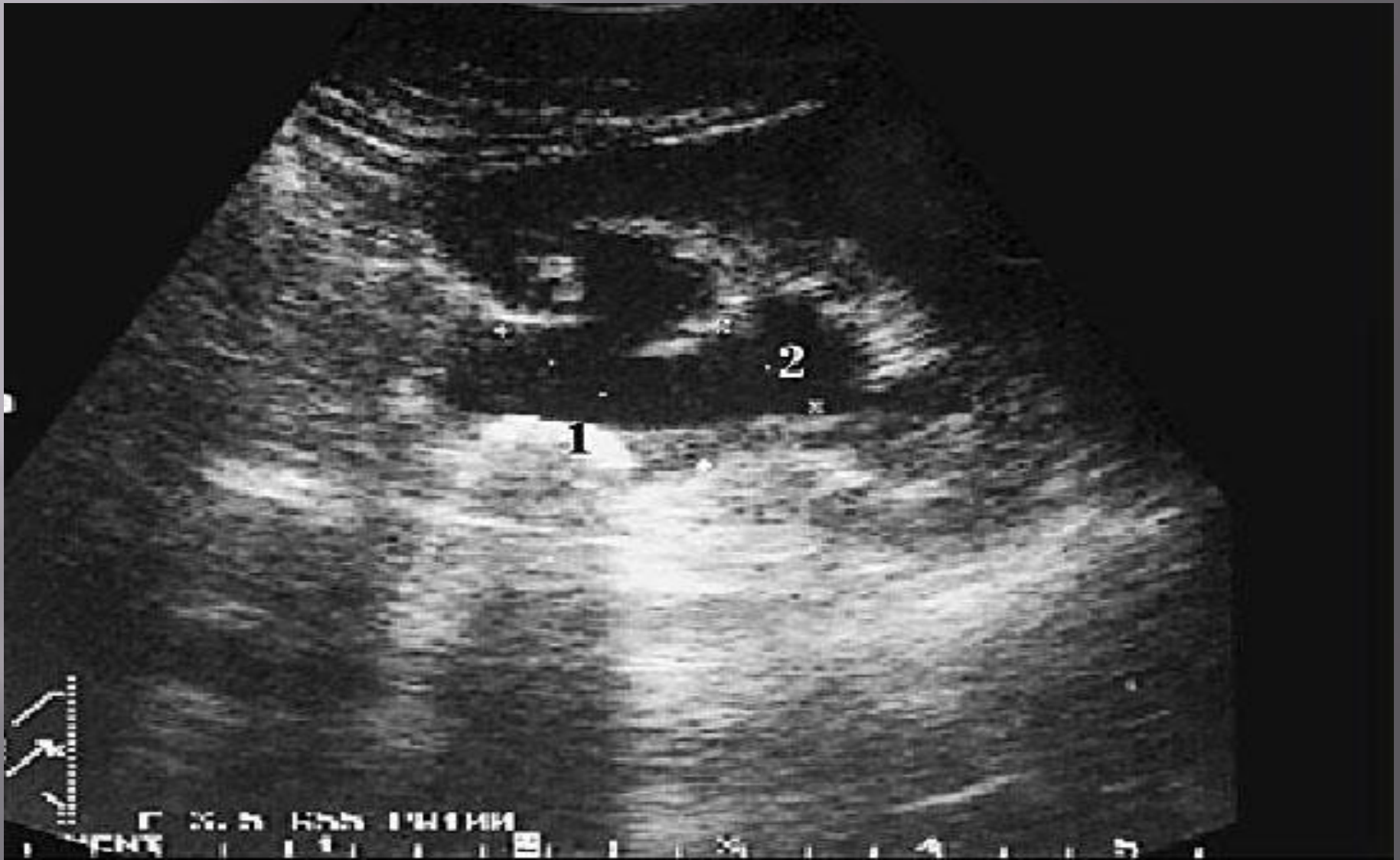
Бүйректің деструктивті кавернозды туберкулезі

Бүйрек туберкулезі

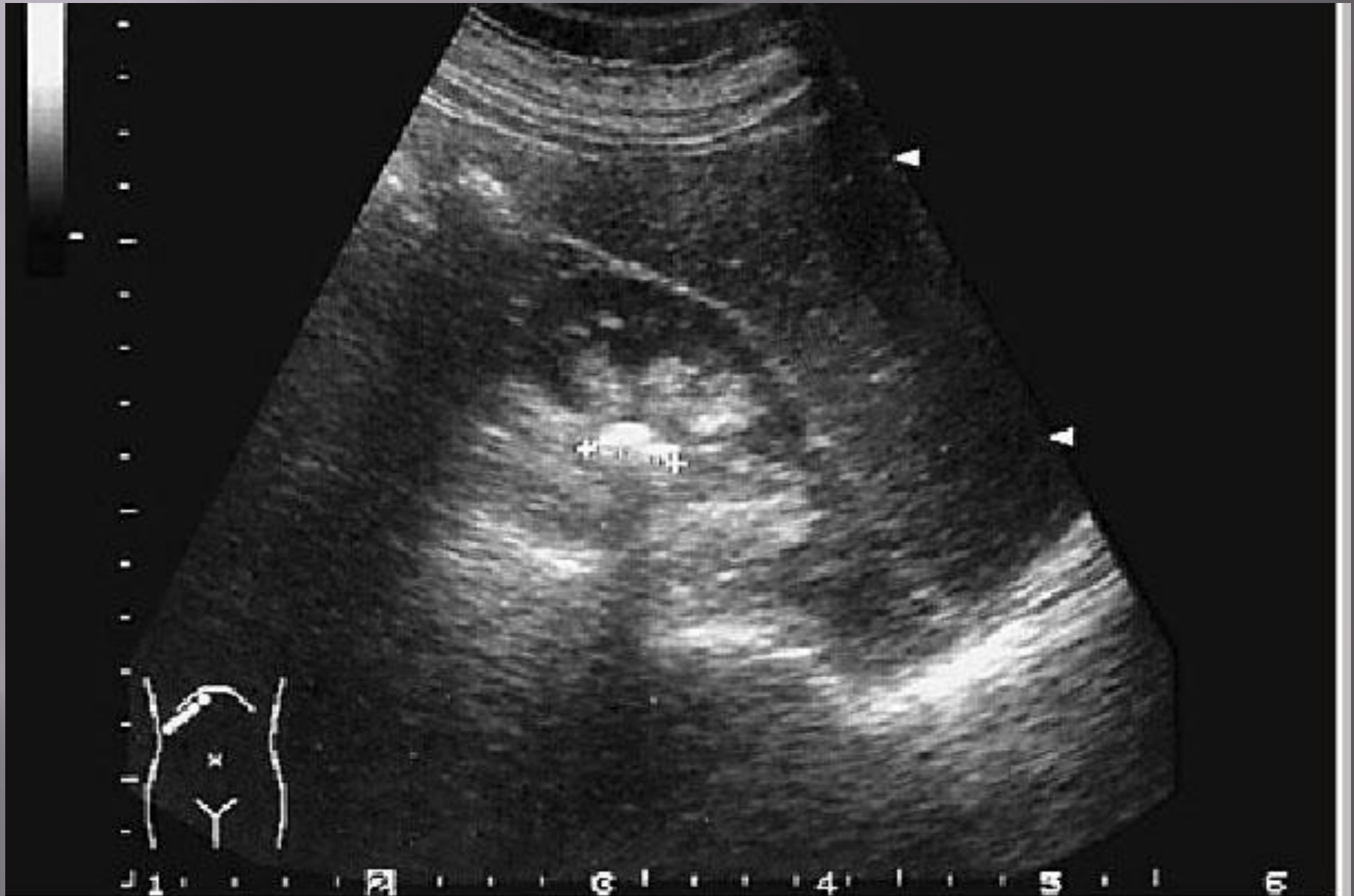
Спецификалық туберкулезді паранефрит

Несеп тас ауруы

Астауша-несепағар сегментінде ірі конкременті бар
бүйрек эхограммасы

Несеп тас ауруы

Бүйрек астаушасындағы конкремент

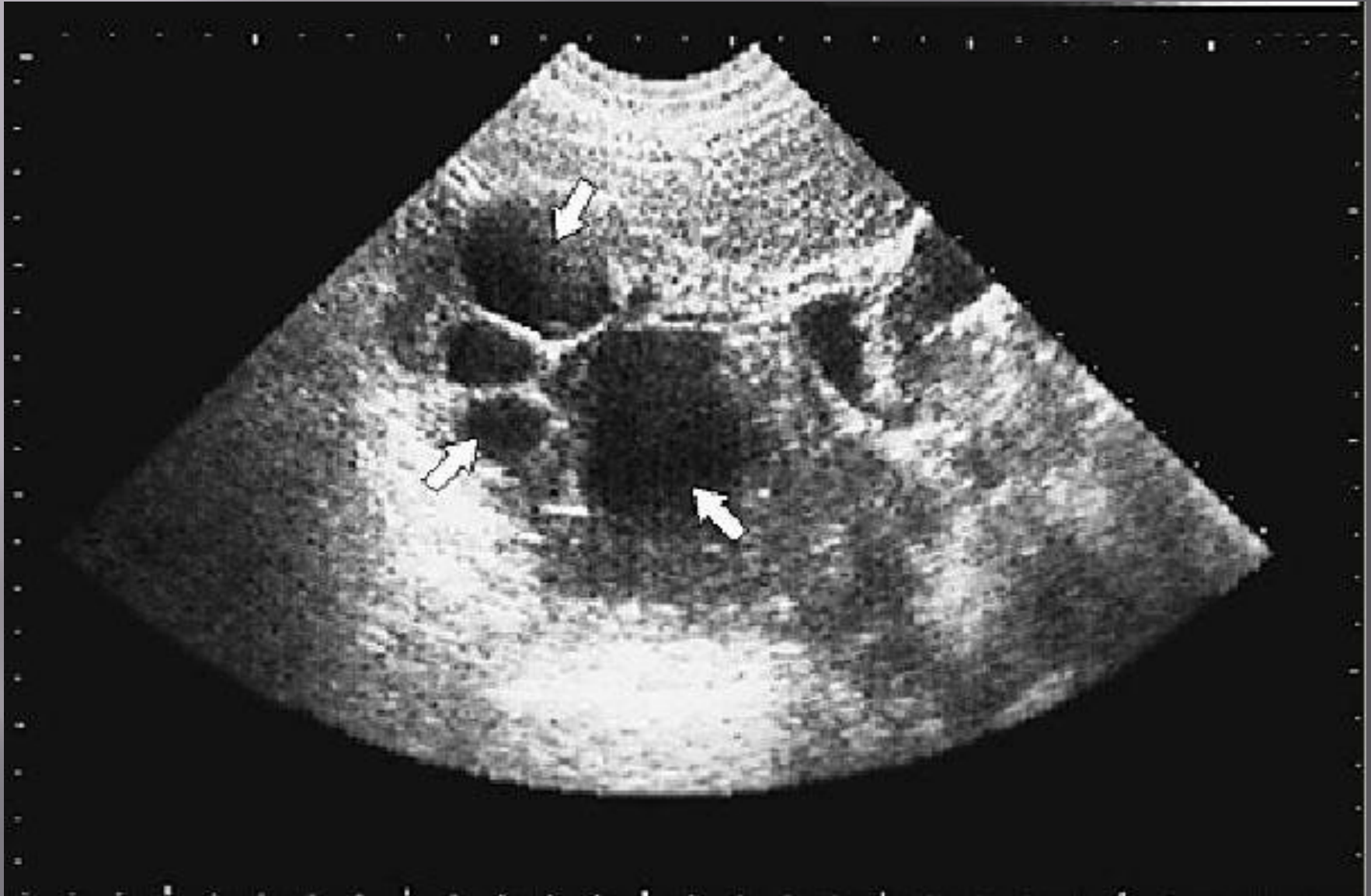

Гидронефроз

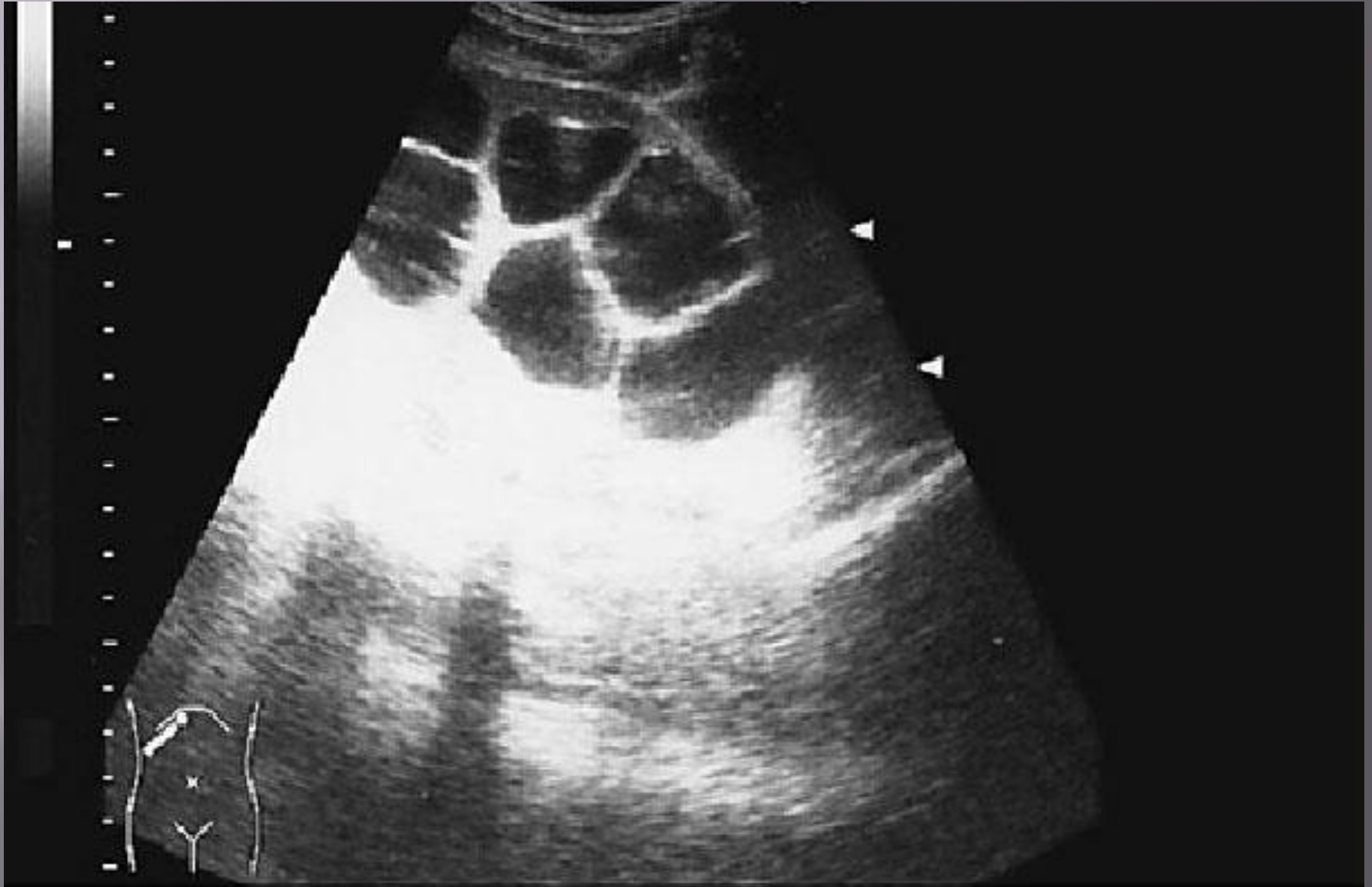

Гидронефроз

Айқын гидронефроздық трансформациясы бар бүйрек
эхограммасы

Гидронефроз

Айқын гидронефроздық трансформациясы бар бүйрек эхограммасы (бүйрек кесіндісінде паренхимасы жұқа доға тәрізді)

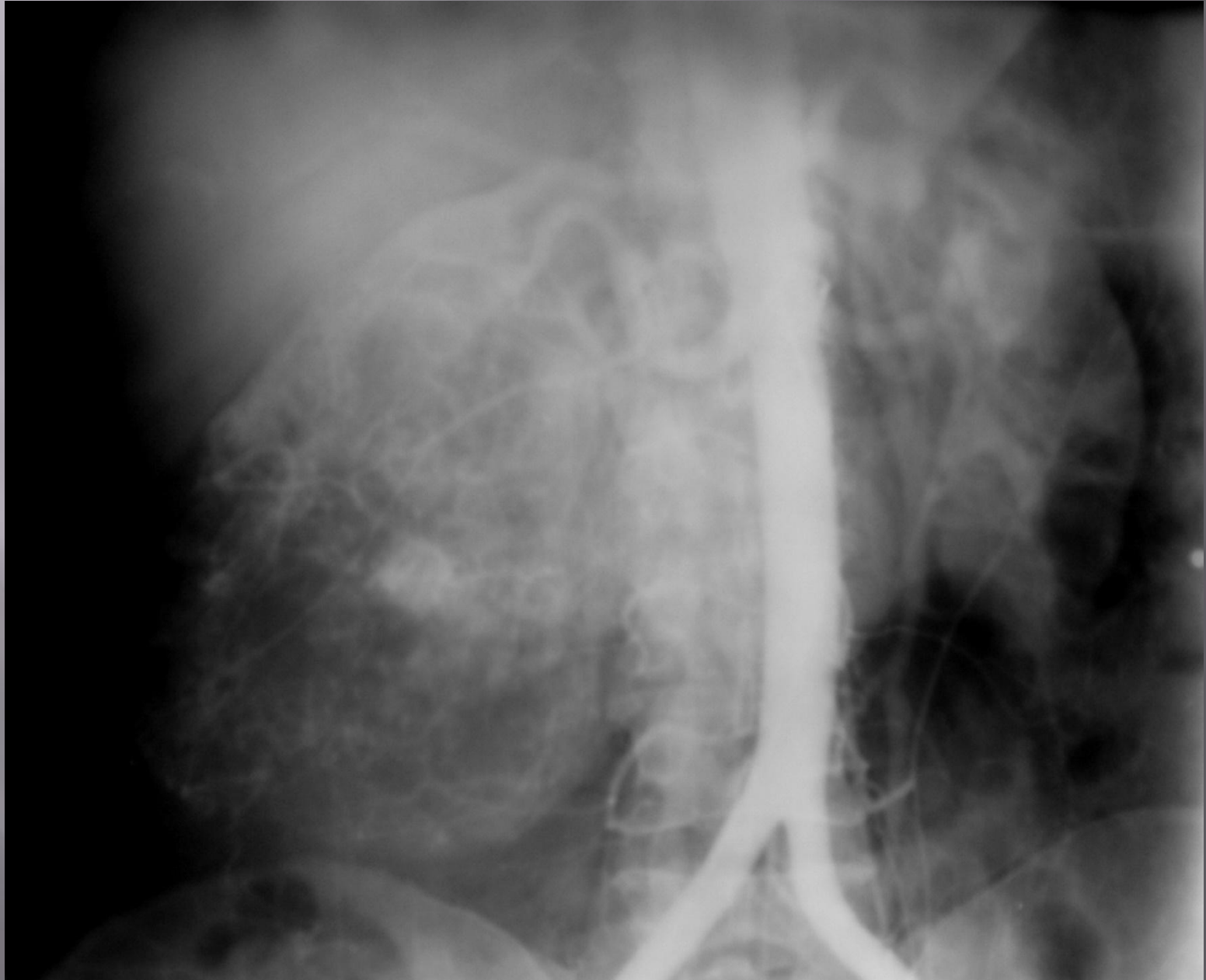
Қатерлі ісік аурулары

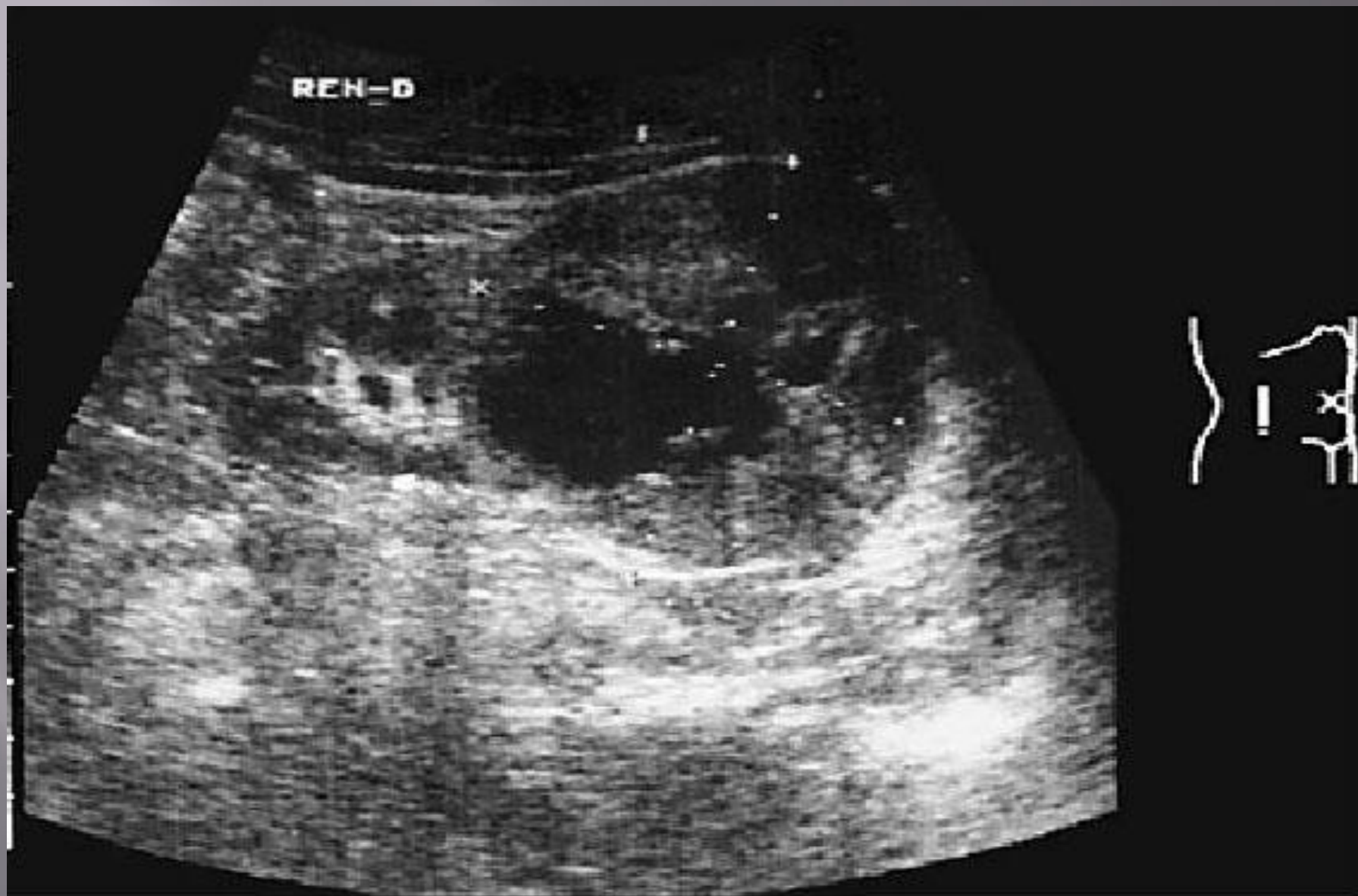
Қатерлі ісік аурулары

Қатерлі ісік аурулары

Бүйректің үлкен ісігі (ортасы ыдырыған)

